

Глас Васојевића

БРОЈ 25 · БЕОГРАД, О АРАНЂЕЛОВУ ДНЕ 2010

Комови—Васојевићи Олимп

Гласник разума и добрих вести

Важне годишњице и јубилеји – а двадесет година листа Удружења Васојевића, „Глас Васојевића“, јесте догађај који изазива респект и уважавање – по својој природи налажу бацање погледа назад и макар овлашно прелиставање минулог времена.

Шта се све збило у ове две деценије, какви су све ломови, драме и трагедије протутњале овим тлом! Док су се остали делови Европе уједињавали, овде је текао разарајући процес дезинтеграције. Иницирана изнутра, opakим сепаратизмима (хрватским, словеначким) и фанатичним националним искључивостима, растакла се велика Југославија, нестала, срећом мирним путем, заједничка држава Србије и (завичајне) Црне Горе, агресијом најмоћније силе света отето Косово!

И кад су, међутим, битке изгубљене, или се чини да су изгубљене (привремено? Косово), важно је знати, и оставити трага, зарад сутрашњице и будућности, тог немилосрдног судије, у име наше интелектуалне вертикале и најцрногорскије речи, чојства, где смо били и на којој страни. Да смо као Удружење Васојевића, и као организације и институције настале у његовом окриљу (Југословенски савет Црногораца, Црногорски сабор српске слоге, Сенат...), у свакој прилици и сваким поводом, дигли свој глас: против уцена, насиља, неправде и дезинтеграције. С дубоким уверењем да је наша судбина и сутрашњица у заједници европских народа и чврстом међународном повезивању. При чему ће бити очувани наш идентитет и националне особености.

„Глас Васојевића“ је у свему томе био ангажован, али је његова главна, и успешна, мисија била у трагању за нашим (немањићким) коренима, подсећању на славне и гласовите претке, као ослонце, оријентире и инспирације, на наша природна и културна светилишта, Ком (наш Олимп), Беранску гимназију (наша Сорбона), Ђурђево ступове (духовно средиште и прва школа), у нерескинутим везама са матицом, у афирмацији наших угледних савременика, о чему сведочи и овај јубиларни број. Уз једну нужну напомену: то није избор најбољих – таква одредница резервисана је једино, неспорно и искључиво за Његоша! – али јесте оних најуспешнијих у својим делатностима и професијама.

„Глас Васојевића“ је и у томе био, остао и биће – гласник добрих вести.

Мирослав Стојановић

Родослов највећег српског племена не само у Црној Гори

Свети Сава

Св. Петар Цетињски

НЕМАЊА

Краљ Радослав

Костадин

ВАСОЈЕ 1217-1286.

Стево

Костадин

Цар Душан

Карађорђе

Вук Караџић

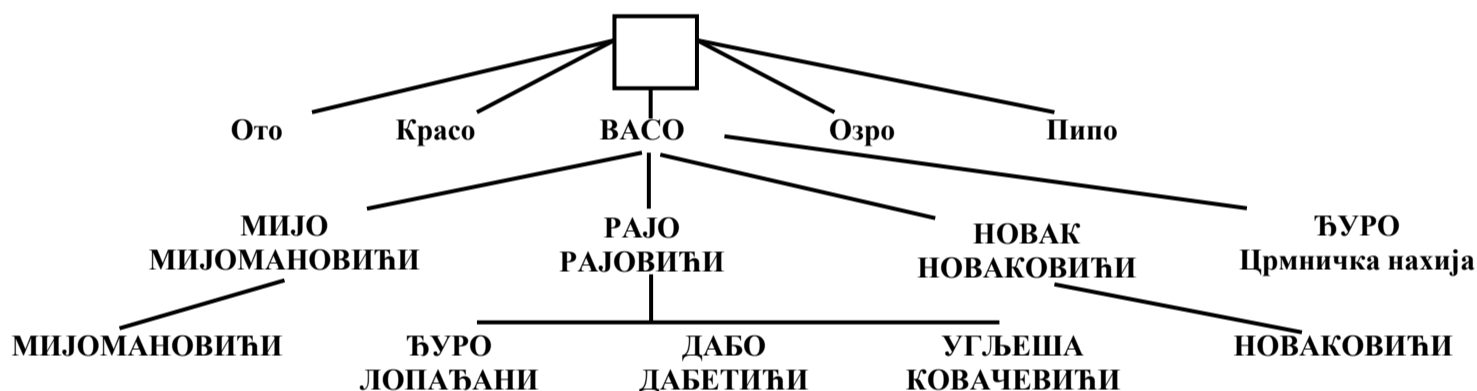
Његош

Мојсије Зечевић

Миљан Вуков

Дубоки и снажни корени Немањића

Васојевићи су добили у наслеђе од чувене владарске лозе осећање гордости због свог славног порекла, достојанствену, урођену (властелинску) отменост и неугасли дух слободарства

Васојевићи су насељавали подручја око Комова и Лимске долине знатно пре Косовског боја. Према поузданим предањима, Васојевићи воде порекло од чувене владарске лозе Немањића. Томе у прилог иде и чињеница да готово сви Васојевићи, као што су то чинили и Немањићи, славе, као крсну славу, Аранђеловдан.

Припадници највећег српског племена, не само у Црној Гори, добили су у „наслеђе“ од Немањића, поред осталог, осећање гордости због свог порекла, урођену (племићку) отменост и неугасли дух слободарства.

Предање, иначе, казује о овом родослову: (најпре) Немања, од Немање Радослав, од Радослава Костадин, од Костадина Васоје (1217 – 1286), давни предак Васојевића по којем је племе добило име. Такође знаменити предак Васојевића, Васојевић Стево, учествовао је са својим Васојевићима у косовском боју 1389. Погинуо је бранећи манастир Грачаницу.

Васојевићи данас живе, осим у Црној Гори, у Србији (Шумадија, Београд, Војводина – Савино Село се сматра „престоницом“ Васојевића у Србији - топлички, ужички крај), у Републици Српској, у многим европским градовима и државама, у САД (Чикаго, Лос Анђелес), Аустралији и Новом Зеланду. Све њих, међутим, повезује снажно осећање припадништва великом племену и поноса због његовог славног порекла.

ВАСОЈЕВИЋКО КОЛО—Никола Први Петровић Његош

Сва су зеља више-мање
при струцима од купуса
или штетна, или крива,
ил' предуга, или куса;

Васов траг је једрог здравља,
лијепијех црта лица;
он је стожер Рашкој земљи
и китна јој перјаница.

Хеј, Васова крви чиста,
слобода те скупо стаде,
од када ти Данилова
рука први барјак даде!

Али твоје просте жртве
када си се прославила
и кад в'јенац неумрли
на Кому ти плете вила!
Ах, какве си дивотнике

изгубила на Будимље;
колико си витезова
сахранила на Полимље!

А колико и колико
Руговаца и Плављана,
и лакијех Малисора
и хајдука Гусињана

убиле су пушке твоје
наоколо око тебе! –
Десет пута, чиста крви,
ти освети сама себе!

Лила си се на све стране
гдје је преша књазу била;
Невесиње и до Вучји,
и Пиву си натопила!
Од Ријеке Црноје
до Биора и Јавора:

стижала си чак до Скадра
и обала плавог мора.

Миљанов ће мегдан остат'
и Мехмеда Али-паше
да се прича у далеке
нараштаје млађе наше.

На Буковој Пољани ће
војводина луча сјати,
док бојеви не прекину,
док с јунаком јунак рати ...

Хиљаду би витезова
број досега' покојника,
погинулих по држави
и око ње убојника.
Све унука старог Васа,
прегаоца огња жива,
достојнијех да уз гусле

име им се помењива.

Крви, крви, дивна крви,
ти нијеси исцрпљена;
тебе и још доста има,
ти си бујна и ватрена!

Као сузе рујне зоре,
што капају на цвијеће,
свијежа си – па се спремај
још претрпјет' жртве веће.

На путу си од похода,
искушења чекају те;
до Јавора и Вардара
заробљени вапају те;

Да ћеш тамо барјактарит',
Данилу си ријеч дала –
а до сад си испунила,
што си коме обећала!

Како је почело

Ми немамо други интерес осим да афирмишемо свој ген, да афирмишемо славне претке који напajaју садашње и будуће потомство Васојевића

Рођен сам 5. новембра 1940. године у Виноцкој и још тада се причало и помињало да смо ми Васојевићи.

Кад кажем ми, мислим на Виноћане: Зечевиће, Саичиће, Дабетиће, Тераниће...

Да су наши старевином из Горњих Васојевића и да нам је колијевка Лијева Ријека и да су нам преци живјели у Лијевој Ријечи, насеље Грби до.

Наша матица је Лијева Ријека. Значи Васојевићи у долини Лима и Васојевићи у Виноцкој, одакле сам ја, су пореклом из Лијеве Ријеке. Једно време, је. Једно вријеме је било забрањено бити Васојевић и ја сам се томе чудило. После рата, један велики део Васојевића је престао да прати, пре свега, обичаје, да слави славу, Божић, да иде у цркву, да подиже цркве и да се представља као Васојевић. Само су Васојевићи који су отишли у Америку или негде ван Југославије могли јавно да говоре да су Васојевићи. Тадашња власт је Васојевиће поделила у пет општина и то је и дан данас тако.

Године 1959. дошао сам у Београд и још као студент чудило се зашто се говорило да смо Полимљани а не Васојевићи, зашто Иванграђани а не Беранци и Васојевићи, зашто смо морали да говоримо да смо од Колашина а у ствари из Матешева и Лијеве Реке су Васојевићи. Зато смо пре више од 25 година покренули оснивање Удружење Васојевића. Један је број одмах прихватио ово удружење, а многи које не желим да именујем писали су нам опширна писма против оснивања Удружења Васојевића, наводно због тога што је то био четнички крај, да су Васојевићи четници и није било дозвољавано, на пример, да се истиче да је Карађорђе био Васојевић, да је Игуман Мојсије Зечевић спречио потурчавање. Затим, да се о Миљану Вукову не говори много нити да се пева уз гусле, итд. Ми смо о пресеку и основали Удружење Васојевића у Београду. Тада је седиште било у Кнез Михајловој улици, а касније у Цетињској, где се и дан данас налази.

Учесници НОБ и тадашњи виђени политичари из завичаја били су писмено и усмено енергично против тога да се удружење зове Удружење Васојевића. Одлука о оснивању удружења пала је у „Мажестику“, колико се сјећам 1986. године, а озваничена је 1988. Као Удружење регистровани смо, како пише у рјешењу, 16. јануара 1991. године.

Почели смо одмах да издајемо лист „Глас Васојевића“. Први број изашао је за славу Св. Аранђела 1990. Скуп о оснивању Удружења заказан је у Спортском центру „25. мај“ на Дунаву. Сала са око 300 места била је пуна. Тако је почело.

Посветио сам век афирмацији Србије и Црне Горе

Читав свој досадашњи вијек посветио сам афирмацији Србије и Црне Горе и ту уложио највише труда и времена.

Ми, Црногорци у Београду се бринемо о Црногорцима који долазе у овај град и Србију, да студирају.

Мени самом је најдраже и најзначајније што сам, као Васојевић, повезивао Васојевиће, основао и створио Удружење Васојевића, чији сам почасни предсједник.

(из једног интервјуа, проф. др Милије Зечевића)

Два три дана пре тога преминуо је наш најстарији брат Ђоко Зечевић, велики добротвор, који је највише допринео свему ономе што су постигле породице Милисава Зечевића, Васа Зечевића, Мираша Зечевића и многих других, да не набрајам. Имао је визију, имао је срце и душу. Говорило се: иди код Ђока у Београд и ми о теби даље не морамо да брижимо. Оне је преузимао сву бригу, на родитељски начин. Велики добротвор био је и Петар Вешовић.

Скуп у „25. мај“ смо одржали на високом нивоу. Уз гусле и пјесму. Удружење је почело са радом и ја сам, као његов први председник, знао да треба да истрајем.

Ми немамо други интерес него да афирмишемо свој ген, да афирмишемо своје славне претке: Карађорђа, Миљана Вукова, Игумана Мојсија Зечевића, Петра Бојовића, Вука Караџића, јер су и Караџићи Васојевићи и ти великани да напajaју и садашње и будуће потомство Васојевића, јер сваки Васојевић где год да се налази одмах каже да је од Васојевића и одмах прича о својој лози, јер сви знају, од Васа па до рођења свог детета, своје стабло.

Васојевићи су у Београду и уопште у Србији чинили велики напор у свим временима, прије свега за ослобађање Србије од Турака, па је зато и понос Васојевића што је Карађорђе пореклом из Васојевића. Васојевићи су били свесни тога и подигли су му споменик у Краљима, урпаво одакле

Проф. др Милија Зечевић говори на Скупштини Удружења Васојевића

су и његови преци, и тај споменик се налази на изванредном месту, јер је Краље једно прелијепо село поред Андријевице испод Комова, испод Трешњевица, па сваки пролазник види пре свега одакле је лоза Карађорђевића. Такав споменик и Караџићима постоји у Лијевој Ријечи, њиховој постојбини. Ми смо уложили напор, па смо направили четити споменика Игуману Мојсију Зечевићу, један у Лијевој Ријечи поред споменика Миљана Вукова, један у Андријевици испред цркве, један у Виноцкој где се родио и умор и један у Беранама, односно код Ђурђевих Ступова, где је сахрањен, све због тога да би потомци видели шта је тај великан учинио за српство. Кажем великан јер је он српство спашавао до Турака, што на мегданима, што вером, српском вером. Васојевићи се поносе што су Срби, а стожер су Рашке земље, јер су увек желели да повезују Србију и Црну Гору.

Васојевићи су научници, академици, професори универзитета. Процентуално су најбројнији интелектуалци по племенама у свим временима били Васојевићи. Ценећи сва племена у Црној Гори, а и у Србији, а дана данас, најшколованији људи су из Васојевића. Свако је у својој струци давао и даје максималан допринос.

Васојевићи су и оснивачи Српске академије наука, али оно што је најважније, вјерни су српском језику, српској цркви, вјери, православљу и вјерни прецима. Жеља им је да њихово потомство вечно слави Светог Аранђела и зато апелујемо овим путем на све Васојевиће да подрже српску цркву у Црној Гори, да никада не постоји други језик сем српског у Црној Гори. Не постоји друга црква, до српска црква у Црној Гори, Србији и у српству.

Било је недовољно да постоји само Удружење Васојевића. Мислили смо да ми Црногорци у Србији треба да ојачамо културне везе између Београда, као престонице Југославије и Црне Горе. Због тога смо основали Црногорски сабор српске слоге, 1993. године, и један од иницијатора, ако не и оснивач, био сам ја. За председника смо изабрали академика Влада Стругара, изузетну личност, који је био председник два мандата, а потом проф. др Јован Стриковић. Само значење Црногорског сабора српске слоге говори о српству у Црној Гори и о томе да су сва племена у Црној Гори српска. Црногорци су Срби, који живе у Црној Гори, јер је и Стефан Немања рођен у Подгорици.

Проф. др Милија Зечевић

Знаменити преци

Вожд Карађорђе

Преци оца модерне Србије, вође Првог устанка и родоначелника династије Карађорђевића, воде порекло из Васојевића

Једна од најзнаменитијих личности новије историје, отац модерне Србије и вођа Првог српског устанка, човек чијем се јунаштву дивео Његош, а израз тог дивљења преточио посвећујући му своје најважније дело, чувени „Горски вијенац“, Карађорђе води порекло из Васојевића. Бројним доказима о томе, прикључило се и истраживање, угледног историчара академика Миомира Дашића.

Све верзије предања, историјски писани документи и други трагови традиције, закључује академик Дашић (Зборник радова са научног скупа „У славу великог војводе“, 1992), неоспорно говоре да преци војводе Првог српског устанка, родоначелника династије Карађорђевића воде поријекло из области Васојевића. Не може се, међутим, прецизније утврдити од којег рода и братства воде поријекло одсељени ђед и отац Карађорђе, јер за то недостају писани документи...

Све верзије разноврсног народног предања, као и писани изворни списи, сагласни су у томе да су преци Карађорђевићи са васојевићких страна отишли у Шумадију и да су онамо у личности Карађорђе стекли опште признање у цијелом Српству. Карађорђева појава и читава плејада војвода, прегалаца, ратника и других знаменитих људи поријеклом из Васојевића и других оновремених брдских, црногорских и херцеговачких племена, показују стихижну али расну снагу Васојевића и осталих наших племена. Неки, не само Карађорђе, и до данас живе у народном памћењу и о њима се пјева. То говори да за њих неће бити заборава.

Академик Дашић каже да су и Карађорђеви потомци градили свој владарски родослов позивајући се с разлогом на чињеницу да су њихови родовски крени „одавно пустили дубоке жиле у Васојевићима, у том највећем и најраснијем нашем племену“.

Добивши од Његоша 1840. године грамату да његов отац, врховни вожд Ђорђе

Велики Његош му је посветио своје најзначајније дело

Петровић Црни, води поријекло од древних кнезова из провинције Васојевића, кнез Александар Карађорђевић тим документом је само потврдио раширено предање које се до тада расплињавало у разним верзијама казивања о поријеклу Карађорђе и његових предака. Пријатељство кнеза Александра са Његошем, њихова преписка, па и пружање извјесне финансијске помоћи Србије Црној Гори за вријеме владавине кнеза Александра (1842 – 1858) Србијом, као да доказују постојање једне природне обавезе овога владара према завичајној земљи својих предака.

Академик Дашић пише да је и краљ Петар Први Карађорђевић „добро знао да његови преци воде поријекло из племена Васојевића“. Спомиње и занимљив податак, позивајући се на мемоаре војводе Гавра Вуковића, да је Петар Карађорђевић, кад се женио кћерком књаза Николе, Зорком, за старог свата именовао васојевићког војводу Миљана Вукова, као свог „најугледнијег племеника“ и објаснио да то чини „по јунаштву и по рођаштву“, избравши „војводу своје крви и племена“.

И краљ Александар Карађорђевић је стално, посебно приликом поста Црној Гори, наглашавао да су његови преци из племена Васојевића.

Академик Дашић пише, поводом једне од тих посета, оне из 1925. године, да су на славолуку у Беранама „били исписани стихови Мила Вуковића, начелника округа Беране, иначе потомка гласовите куће војводе Миљана Вукова, запаженог пјесника онога времена, који гласе:

„Родна грудa лозе славне –
Колијевка Војде – Ђеде,
Стољењима чекала те
Краљу славе и побједе“.

Историчар Дашић даље бележи: Аутору овог скромног прилога о историји црногорског поријекла лозе Карађорђевића причали су људи који су присуствовали свечаностима и пратили краља Александра Првог на путу кроз Васојевиће, људи који су са њим разговарали, да је он са поносом и емоцијама говорио о свом поријеклу из Васојевића, из „драге, славне Црне Горе“.

Проф. др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета у Београду открива споменик Карађорђу у Краљима

Знаменити преци

Вук Стефановић Караџић

*Потомак Васојевића, творац модерног српског језика,
најзначајнија личност српске књижевности прве половине деветнаестог века*

Вук Стефановић Караџић (Тршић 1767 – Беч 1864), био је чувени српски филолог, реформатор српског језика, ревносни скупљач народних умотворина и писац првог речника српског језика.

Славни потомак Васојевића – преци су му се из Лијеве Ријеке преселили у Дробњаке, одакле је његова ужа породица стигла у Тршић покрај Лознице - био је најзначајнија личност српске књижевности прве половине деветнаестог века.

Учествовао је у Првом српском устанку, под вођством још једног славног, старином, Васојевића, Карађорђа, као писар у Неготинској крајини. После слома устанка, преселио се 1813. у Беч. Ту се упознао, и убрзо оженио, Немицом Аном Маријом Краус. У том браку родио се велики број деце, од којих су многа – њих десеторо! – умирала одмах по рођењу. У животу су остали кћи Мина и син Димитрије.

У Бечу се упознао, после једног текста о слому српског устанка, са Словенцем Јернејем Копитаром, главним државним цензором словенских књига. На његов наговор, и уз свесрдну помоћ, Вук ће и почети да скупља наордне песме и да ради на првој граматци српског једизка по народном говору.

Вуково школовање било је нередовно, највише због болести које су га пратиле из детињства. Његов први учитељ био је рођак Јевта Савић, једини писмени човек у том крају. Школовање је

наставио у Лозници, али је, због болести, морао да га прекине. Наставио га је у манастиру Трноши, недалеко од Тршића. Тамо су га мање учили, а више терали да чува манастирску стоку. Љут због тога, отац га је вратио кући.

На почетку првог устанка био је писар код царског хајдучког харамбаше Ђорђа Турчије. Отишао је потом у Сремске Карловце, с намером да се упише у гимназију. Нису га примили. С веч деветнаест година, био је – престар. Остао је неко време у тамошњој богословији, у којој је радио, као професор Лукијан Нушички.

Неколико месеци учио је у Петрињи немачки, а потом се обрео у Београду. Ту је упознао Доситеја Обрадовића, ученог човека и просветитеља. Замолио га је за помоћ да настави школовање. Доситеј га је одбио. Вук се, разочаран, вратио у Јадар. Радио је као писар код Јакова Ненадовића. Нешто касније га је рођак Јевто Савић, који је у међувремену постао члан Правитељствујушћег совјета, довео у Београд. У Совјету је Вук радио чиновничке послове.

Кад је Доситеј отворио Велику школу у Београду, Вук је постао њен ђак. Убрзо је, на жалост, оболео. Лечио се најпре у Новом Саду, потом у Пешти. Није, међутим, успео да излечи болесну ногу. Остао је хром. Такав се вратио у Србију 1810. Радио је краће време као учитељ у једној београдској школи, а потом, као чиновник, у Неготинској крајини.

Сарадња с Копитаром се показала као веома плодносна. Уз његов подстицај и помоћ, Вук је 1914. објавио прву збирку српских народних песама. Исте године појавила се и његова „Писменица сербскога језика на говору простога народа написана“. Била је то прва граматика српског језика.

Због проблема у односима с кнезом Милошем Обреновићем, било му је, међутим, забрањено да штампа књиге у Србији. Неко време чак и у аустријској држави. Вук је, међутим, већ био стекао бројне и утицајне пријатеље. Посебну потпору добио је из Русије, која му је 1926. године доделила сталну пензију.

Вукова борба за увођење народног језика у књижевност била је огорчена и трајала је дуго, док коначно није победио његов велики пројекат, и подухват, реформе језика и увођења фонетског правопис, чиме је из употребе потиснут славеносербски језик, у то време искључеви језик учених људи.

Као година дефинитивне Вукове победе узима се 1847. Те године су, на народном језику, објављене следеће књиге: „Рат за српски језик“ Ђуре Даничића, „Песме“ Бранка Радичевића, „Горски вијенац“ Петра Петровића Другог Његоша и Вуков превод Новог завјета. Вуков језик је, међутим, званично признат четири године после његове смрти, 1868.

Вук је умро у Бечу 1864, а његови посмртни остаци пренесени су у Београд 1897. и, уз велике почести, сахрањени у порти Саборне цркве – поред Доситеја Обрадовића.

Знаменити преци

СВЕТИ ПЕТАР ЦЕТИЊСКИ

Најзаслужнији владар у историји Црне Горе

Стратег, ратник, мислилац и песник

Први је пјесник Црне Горе, а кроз његову епику провејавају најчистије поруке везане за добротворство које је увијек истакнуто у првом плану.

Стварни јунаци, по етичким рецептима, морају имати прво човјечност у свом савршенијем облику па онда дјеловати храброшћу ради чувања основних и заједничких етичких интереса.

Слобода је, по њему, кроз све облике стваралаштва највећи домак што човјек у свом физичком бићу може постићи.

Под тим појмом је гледано заједничко живљење у духу равноправности и поштовања без притиска ма са чије стране.

Залагао се за свесловенство и каткад путем посланичке преписке са народом се, до раздраганости, радовао очекујући да се такво вријеме примиче.

Жудио је за подизањем народне свијести на већи интелектуални ниво те је преко свештених лица а и лично у цетињској Митрополији помогао подучавање и просвјешћавање.

Водио је преписку са многим културним радницима тога доба (Вуком, Доситејем, књижевним посленицима Војводине итд.)

Као владар, етичар и писац први је користио чисти народни језик и тако био претходник језичким реформаторима. Личним моралним примјерима служио је као узор, прави народни вођа и духовни учитељ па је стекао признање кроз све генерације.

Канонизиран је за светитеља 1835. године, чиме су и светачким ореолом потврђене његове ненадмашне заслуге за међусобно разумијевање, слогу, љубав, мир и равноправност међу народима.

Стваралачки опус му није коначно утврђен, а могуће да један дио није ни сачуван.

Извор: Моћ ријечи Петра I, аутор. Чедомир М. Лучић

Петар I Петровић - Његош је најзаслужнији владар у историји Црне Горе. Постао је духовни и свјетовни господар 1782. и успјешно руководио народом до 1830. године под најтежим историјским условима. Предводио је Црногорце у ослободилачким борбама са Турцима на Мартинићима и Крусима, као и сукобу са Французима. У свим ратним подухватима, успјешним руковођењем, извојевао је сјајне побједе. Дипломатским путем одржавао је равнотежу за што подношљивији опстанак свога народа уз стално ослањање на Русију као истородног пријатеља и покровитеља.

Први је увео државне органе власти у Црној Гори и у вези са тим лично саставио основна правна акта („Законску Стегу“ и „Законик“) те на темељу тога разрадио норме о потпуној равноправности свих Црногораца пред словом правде.

Написао је Историју Црне Горе па је један од првих наших историографа.

Најобразованији је човјек свога времена. Познавао је седам језика и имао богату библиотеку са вишејезичним издањима.

Творац је посланица као особитог књижевног облика, путем којих је на нарочит начин ширио етичке норме доброљубља и добротворства како би прекинуо са традиционализмом племенске учлауности, изолованости и свих порока који су били везани уз то.

За постизање таквих циљева користио је искључиво психо-педагошке методе приласка човјеку без ма каквих физичких облика принуде.

Иако је био духовна личност и црквени поглавар реално је посматрао и анализирао сва збивања па је складно уклопио у својој вишедимензионалној личности: стратега, ратника, мислиоца и пјесника уз вјерска тумачења и тежње ка савршенству, истинољубљу и правди.

Посланице су му прожете дубоким расуђивањима везаним за живот народа, његову слогу, јединство, правдољубље и правичан однос према сваком без обзира на религиозно одређење.

ПЕТАР I КАО ВЛАДАЛАЦ

Ратни непријатељи Петра I о њему имају врло високо мишљење, па чувени француски маршал Мармон у својим мемоарима каже: “Владика управља земљом својим ауторитетом, али легално...” јер, како вели “...Архиепископ Петровић, човјек је великога духа и врло чврстог карактера...” да би закључио... Овај Владика, човјек је око педесет и пет година, племенит и величанственог духа, имао је у своме опхођењу доста благородних и достојанствених манира. Његова позитивна и легална власт није била много значајна, али његов утицај је неограничен...”

Други француски официр, пуковник Виала каже: “Оданост и потчињеност народа црногорскога своје Владици заснива се на његовим стварним личним заслугама, које су непроцењиве и које заслужују поштовање сваког пријатеља слободе...”

Из свега изложеног се да закључити да је Владика Петар I не само јединствена световна и духовна личност Црне Горе, већ зачетник и творац моралне филозофије овог народа која је достигла кулминарање у доба његовог сљедбеника Петра II, кад је и поднебље за њен развој (гледано с позиције међународних збивања) било далеко повољније.

ПЕТАР I КАО ДУХОВНИ ВОЂА

Петар I Петровић-Његош остаје јединствена вишедимензионална личност каква се у историји није појавила ни прије ни послје њега.

Овакав закључак није олако донесен кад се има на уму следеће: То је био господар што се скоро пола стољећа није повијао под теретом владалачких обавеза. Успјешно је руководио унутар земље сређујући све међуплеменске или братственичке нетрпељивости снагом ријечи која је увијек заснивана на оноликој моћи колика је била довољна да освоји срца оних којима је упућивана. Није познато да је икад иза његових речи била физичка сила.

Петар I је, дакле, био не само владалац него и истински духовни вођа чија је одмјерена и снажна ријеч имала особити ефекат.

Знаменити преци

ПЕТАР II ПЕТРОВИЋ ЊЕГОШ

**Владика и владар Црне Горе—нанадмашни
песник и стваралац величанствених дела
“Горски вијенац”, “Луча микрокозма” и
“Лажни цар Шћепан мали”**

Петар II Петровић Његош (1851) је био један од највећих српских пјесника, владар [Црне Горе](#) и [владика](#). Његошево најславније дело „[Горски вијенац](#)“ у [Бечу](#) је оцијењено као „манускрипт генијалног творца“. Друга његова важна дјела су „[Луча микрокозма](#)“, „[Огледало српско](#)“ и „[Лажни цар Шћепан Мали](#)“.

Владика Петар II Петровић Његош родио се на [Његушима](#), као други син [Томе Маркова Петровића](#), најмлађег брата владике [Петра I](#), и [Иване Пророковић](#). На крштењу је добио име Радивоје под којим је у народу био познат и доцније као владика Раде. По завладичењу он се потписивао само својим калуђерским именом — Петар и презименом — Петровић: владика Петар Петровић. У народу је, међутим, био познат као владика Раде. [Владиком Петром](#) народ је називао једино његовог стрица. Његош никада није употребљавао оно II уз Петар. То је додато касније, као и I уз име његовог стрица, да би их разликовали.

[Владика Петар I](#), његов стриц, узео га је к себи [1825](#). да га

школује и припреми за наследника. Традиција је била да владар [Црне Горе](#) буде владика, па се и млади Његош спремао за тај позив. Школу је кратко вријеме учио у [Боки Которској](#), а после му је стриц довео за учитеља [Симу Милутиновића](#) „Сарајлију“.

После стричеве смрти, [1830](#), Његош се закалуђерио врло млад и примио управу над [Црном Гором](#). [1833](#). путовао је у [Петроград](#), гдје је завладичен.

Његош је био и вјерски и световни поглавар [српског народа](#) у малој [Црној Гори](#), у којој је била јака национална свест и [патријархални морал](#), али у којој су владали [анархија](#), племенска [суревњивост](#) и [крвна освета](#). Почео је да уводи ред и модернизује друштво и државу. Подизао је школе, оснивао судове, правио путеве, узимао поступно сву власт у своје руке и увео [порез](#). Културно заосталој средини то је ишло тешко.

Један документ из архиве у [Трсту](#) говори о томе да је „владика ди Монтенегро“ приведен и саслушан због продаје скупогеног накита: сушне [1847](#), Његош је за куповину жита продао одликовање које је добио од [Метерниха](#).

Због државних послова путовао је у [Петроград](#) и више пута у [Беч](#). По [Италији](#) је путовао ради разгледања уметничких споменика и лечења.

Владика се у прољеће 1850. разболео од грудне болести којој је узалуд тражио лека у Италији, и од које је и преминуо [10. октобра 1851](#). на [Цетињу](#). Видећи да му се приближава самртни час, позвао је себи народне главаре, опростио се са њима, изјавивши им да је тестаментом наредио све што је потребно. Затим их је опоменуо да се покоре тој посљедњој вољи, да живе међу собом у слози и да се пријатељски држе према суседима а нарочито са [Бокотом Которском](#).

Његош се није редовно школовао. Код [бокељских](#) калуђера се учио само основној писмености. После му је учитељ био [Сима Милутиновић](#). Он је код Његоша развио љубав према народној поезији, указивао му на њене лепоте и подстицао га на писање. На Његоша је утицао и [Лукијан Мушицки](#), у то време био на гласу као велики песник. Класичну грчку поезију читао је на руском а један дио „Илијаде“ је превео са руског на [српски језик](#), у народном десетерцу. Његово најбоље дело, „[Горски вијенац](#)“, узвишеном дикцијом и обликом подсећа на грчку трагедију; али дело је у потпуности самостално, као непосредан производ народног духа и језика. Поред руског, Његош је познавао и француски и италијански, и на тим језицима читао највеће песнике и мислиоце.

Његош је почео да пише још као дечак. [Сима Милутиновић](#) је у своју збирку народних песама унео пет за које тврди да су Његошеве. Доцније, [1834](#)., објавио је неколико песама у којима се већ назире генијални песник „[Луче микрокозме](#)“ и „[Горског вијенца](#)“. Његош је, у време непрекидних бојева с Турцима, занесено волео народне пјесме, скупљао их и сам стварао нове. Године [1854](#). је објављена „[Слободијада](#)“, епски спев у десет певања, у коме се славе црногорске победе над [Турцима](#) и [Французима](#). [Вук Караџић](#) је сматрао да је и друге песме о новим бојевима црногорским испевао управо Његош. Радио и на прикупљању народних песама и издао их у збирци [Огледало српско](#). Све више се развијао, поступно, али снажно и сигурно. Читањем и размишљањем, улазио је у све теже моралне и филозофске проблеме и теме, све дубље и потпуније уобличавао своје уметничко изражавање и посљедњих седам година живота створио три величанствена дела: „[Луча микрокозма](#)“, „[Горски вијенац](#)“ и „[Лажни цар Шћепан Мали](#)“.

Знаменити преци

Игуман Мојсије Зечевић

**Гласовити народни трибун,
духовни вођа свога краја, мудрац,
дипломата и ратник,
чије савете је радо слушао и прихватао
генијални Његош**

У сажетом и језгровитом портрету великог духовника, мудраца и ратника, који друговао са Светим Петром Цетињским, чији савет је радо слушао и прихватао млади владика, господар Црне Горе и генијални песник Петар Други Петровић Његош, академик Милисав Лутовац је записао:

Мојсије Зечевић је рођен у Веничкој код Берана (стара Будимљанска жупа) око 1780. године, где су преци његовог угледног братства прешли из Лијеве Ријеке средином 18. века. Отац му се звао Милутин, а Мојсијево световно име било је Милош. Као дечак отишао је у оближњи манастир Ђурђево ступове, где га је игуман Нићифор радо примио и брзо заволео. По свој прилици, Милоша је у манастир привлачила књига, а и традиција, јер су му рођаци Јанићије и Пајсије били тамо раније калуђери.

Мојсије није монах у конвенционалном смислу, већ је то племенски трибун, народни борац, идејни и политички вођа свога краја. Чврсто је повезао своју судбину са судбином народа из кога је проистекао и усмерио поглед према владикама на Цетињу. Владика Петар Први и Његош дубоко су га уважавали, ценећи његове велике дипломатске способности, патриотизам, мудрост и безграничну личну храброст.

Преко васојевичких првака који су му били одани, Мојсије је подстицао народ да одбије плаћање данка агама и беговима плавогусињским. То је утицало на стварање непријатељског расположења према Турцима и било равно побуни. Постоје подаци да су Васојевићи од 1838. до 1841. године носили данак на Цетиње, владикама, уместо турским беговима, чиме се стварала јача духовна веза између слободне Црне Горе и народа Лијеве Ријеке и Нахије. Петар Први је развио снажну активност да присаједини Васојевиће Црној Гори. То у његово време није било изводљиво, али је он преко игумана Мојсија вршио снажан утицај на становништво тога простора.

У надахнуто писаној књизи о игуману Мојсију Зечевићу, песник Ратко Делетић, између осталог, о овом „витезу крста и слободе“, каже:

На свом крстоносном и светом путу игуман Мојсије је ширио слободарске идеје и православље. Слушало га је његово племе. Био је уздржан у суду. Праведник смион и велик. Знао је да свијет стоји на истини, Богу, законима и миру. У име богочовјечности, достојанства и слободе, са свим што је имао стао је на искушењу и определијели се: позвао је Васојевиће да за српску вјеру и слободу „тријемимо губу из торине“. Светосавље, српство, косовски завјет, Црна Гора – били су за Мојсија једно исто...

Био је ратник који није узмицао пред непријатељем. Мудрац и небесник. Опраштао је кад је требало, био пријек кад се друкчије није могло. Утврдио је цркву, безбожнике и непријатеље отјерао са свог прага. По свему и у свему – светац. Како је Његош рекао: „Воља божја и народна била је са њим...“

Игуман Стефан из „Горског вијенца“

Песник Ратко Делетић је у монографији о Мојсију Зечевићу посебну пажњу посветио тези која је одавно у оптицају да је мудри игуман из Ђурђевох ступова послужио Његошу као прототип за једну од најипресивнијих личности у „Горском вијенцу“, лик игумана Стефана.

Његош је, пише Делетић, ову личност филозофски осмислио у „Горском вијенцу“, њен лик модификовао у складу са драмско – поетским захтјевима, али је пјесничка обрада задржала основне карактеристике Мојсијево мудрости.

Знаменити преци

Црногорски сенатор и војвода Миљан Вуков Вешовић

Велики јунак и војни стратег без такмаца у својој средини и времену у којем је живео

Четрдесетих година прошлога вијека у Васојевићима отпочео је велики покрет народног ослобођења од Турака са циљем припајања слободном дијелу Црне Горе и Црногорској држави. Војни и политички стратег овога подухвата је прослављени војвода Миљан Вуков - Вешовић. Уз помоћ врских народних главара и првака Миљан Вуков је успио да за непуну деценију свога опасног прегнућа изврши духовно и политичко сједињавање свих братстава на територији Лијеве Ријеке и Лимске долине и да их тако хомогене и обједињене прикључи слободном дијелу Црне Горе. Овим актом увећана је територија Црне Горе готово исто онолико колико је износила под влашћу владика из куће Петровића. Утицајно је порастао број становништва које се отргло испод непосредне или посредне Отоманске управе.

Зубља слободе која је испод Ловћена вјековима, час слабије, а час интензивније свијетлила указујући на правац националног

окупљања и развитак утицала је на процес сазријевања националноослободилачке мисли и у правцу бржег прикључивања племена која су се још налазила под туђинском влашћу својој природној црногорској матици. Послије величанствених побједа Црногораца на Крусима, Матинићима, Морачи и др. почео се јаче осјећати дух јединства црногорских племена и утицаја централне власти на још неослобођене крајеве. Крајем XVIII и на почетку XIX вијека идеја ослобођења захватила је читав наш народ без обзира на територијалну удаљеност од Цетиња или ризик који су ови ослободилачки покрети собом носили. Владари из породице Петровића подстицали су, колико је у то вријеме било могуће, отпор у народу, притајени или отворени бунт противу Отоманске империје, а за државно, територијално и национално јединство Црне Горе. У народу је јачало осећање и сазријевало увјерење о потреби једног општег ослободилачког покрета са ослонцем на такозвану класичну или тачније слободну Црну Гору.

Миљан Вуков дјеловао је и живио у вријеме када су се стекли многи историјски и друштвени услови за велики покрет окупљање црногорског народа у јединствени државни организам. Његова је заслуга у томе што је правовремено схватио неминовност једног историјског процеса и своје огромне способности ставио у службу тога задатка. Дјелатност Војводе Миљана Вукова може се подијели на три потпуно по значају једнака сектора за ствар народног ослобођења. Он је лични јунак и војни стратег без такмаца у својој средини времену у којем је живио. Успоставио је прву организовану власт на широком простору Лијеве ријеке и Лимске долине, а по угледу на организацију власти у слободном дијелу Црне Горе. Идејни је и. духовни ујединитељ васојевићког племена, али истовремено и свих других братстава која су живјела на територији бивше нахије Шабанагића, касније Васојевићке нахије, а која су га у његовом националном раду свесрдно помагала.

У току непрекидног четрдесетогодишњег рада и војевања Миљан Вуков је остварио три велика јединства економско социјалне заједнице-на територији Васојевића. До Миљана Вукова водиле су међусобне; спорове око главарства, земљишта, пашњака и шума три утицајне групације у Лијевој Ријечи и Нахији које су сматрале да потичу од заједничког родонаследника Васа. Миљан је успио да оствари висок степен племенске удружености у којој су готово изостали локални братственички конфликти и супарништво. Затим је дух племенског јединства успио да пренесе на читаву регију, територију лимске долине. Тако је створена економско територијална и друштвена заједница васојевићких и ашанских братстава у лимској долини, чији се циљеви у основи нијесу разликовали. У прошлости је било много непријатељстава и сукоба између ових братстава. Миљан је у том погледу остварио виши квалитет народног јединства у заједничкој борби против Турака и са јасним концептом присаједињења црногорској држави. Племенску сруењивост и дискриминацију све је на најмању мјеру и сукобе рјешавао, поред осталог, и репресивним средствима. Трећи и најважнији облик интеграције постигао је тиме што је успио да удружени народ лимске долине и Нахије укључи у административни, војни и економски систем слободне црногорске државе.

Проф. др Слободан Томовић

Знаменити преци

ВОЈВОДА СИМО КАСТРАТОВИЋ

Оставио је дивну успомену у народу, а чињеница да је помогао конзула Николу говори о политици Цетиња према Васојевићима

Никодима Зечевића.

Пошто су завршене ове борбе, а како је био доста притешњен од Гусиња, Војвода Симо је ишао у Скадар и помоћу француског конзула Екарда и рускога Сунчакова изradio је код скадар везира да се даје одсеком 70 кеса данка од стране „Руске Башче“, како су тада називали Горње Полимље, Турској, а у васојевићима се установи суд, чији су чланови били Ново Пантовић, Вукашин Бакић, Мехо Спахов и Радован Лекин. Председник је био Никодим Зечевић.

Када је војвода Миљан Вуковић отпочео акцију против Турака био је помаган од Црне Горе. Војвода Симо је био болестан и остарао, те није могао учествовати у важнијим народним по-словима, а Петровићи нису били ради да дадну власт ономе који већ има традицију власти за собом, већ новијем човеку. Приликом једнога сукоба на Полици између Слатињана и По-личана позвао је војвода Симо војводу Миљана да спречи крвопролиће и крвну освету, те тада, први пут, и завлада рука војводе Миљана источно од Кома.

Страстан ловац, народни глава и паћеник, Војвода Симо је оставио дивну успомену у народу, а факат да је помогао Николу Конзула најбоље објашњава политику Цетиња у односу наспрам куће Војводића.

Због дефека у једном оку звали су га Ђорко Војвода. Носио је на себи скадарски гуњ, фес са дугом кићанком; леденице и јатага, а у руци дуг чибук.

Године 1825. наслеђује Војводу Лакића Војвода Симо. Он је био прави народни главар, паћеник и мученик: с једне стране требало је заштитити народ од турског насиља, а с друге стране требало је одговорити народним тежњама за слободом. Тешкоће су се погоршале и смрћу Ђул-бега, а доласком на чело Гусињског Забитлака Хасан-бега шапавога сина Ђул-бега.

Године 1829. морао је војвода Симо да иде с турском војском - по ранијем уговору с В. Лакићем - чак до Софије и Пловдина, 1848. у Санцак, а по повратку из Санцака у Скадар, да спасава таоце, које је био покупио Хасан Хот, да би на миру прошао кроз Васојевиће. Ипак ни-је прошао на миру, јер му ударе Васоје-вићи у Сућеској и на Лугама и преполо-ве му војску.

Када су васојевићи таоци вођени преко Скадра трчкарао је поред њих млади и лепо обучен ага вичући: "Ајте да гледамо како ће да вешају васоје-вићкетаоце! Ајте!" Јован Бојовић јено-сио тежак катанац синцира, те је нај-теже сносио ову вику, па, када му се ага приближи, распали га ногом, да је овај пао у олук и вас грдније од блата, отрчао кући да укрије бруку, али га је пратила ларма и смех на његов рачун. Јован му је само добацио: "Ајде се ти суши, а остави другима да гледају како нас вјешају".

Године 1854. била је борба на Полимљу. Центром српске војске командовао је Јоле Пилетић, несумњив јунак, али је овде грешку направио: напустио је Турке до на педесет корака, па устао и убио једног барјактара џефердаром, а плотун његових војника пребацио је Турке, те су ови јуришали и заузели шанац и потерали низ Полимље српску војску, да су посекали сто двадесет галва васојевићских и других племена. Док се овде претрпео пораз, Срби из околине данашњих Берана потукли су Хасан-бега на реци Брњици под командом јуначког калуђера

Знаменити преци

КНЕЗ НИКОЛА ВАСОЈЕВИЋ

Високи руски официер и војни аташе у Цариграду, пројектант пута Београд-Бар, турски генерал-квартир-мајстер, енглески конзул, оснивач прве српске школе у Санџаку

Књаз Никола Васојевић, од оца Станише (Михаила) и мајке Јоване (Ане), рођене Никшић, рођен је 1797. године у љеворечком селу Лопате. Јована је била ћерка требјешког харамбаше Лазара Никшића који се, од 1791. године, последије неуспјелог Требјешког устанка, налазио у збјегу у Горњој Морачи, са још 200 требјешких породица. За све вријеме њиховог боравка у Горњој Морачи, Петар Први се залагао да их пресели у Русију. После више молби, руска влада је то одобрила, и у неколико група, све требјешке породице су тамо пресељене. Са једном од тих група, 1804. године, отишао је и Никола Васојевић, тада седмогодишњак, заједно са мајком Јованом и очухом Глигором Радоњићем. Настанили су се у Одеској губернији.

Од 1806. до 1818. године, Никола се у Русији школује и завршава војно-инжењерску академију, а потом службује у Петрограду као војни инжењер. Након унапређења у чин капетана, распоређен је на Кавказ, гдје му је главни задатак био израда војних карата за тамошње граничне области. Године 1829. именован је за руског војног аташеа у Цариграду.

Наредне године учествовао је у раду међународне комисије за разграничење Турске и Србије. Имајући потребу за таквим стручњаком, као и његову безграничну љубав према своме отачеству, књаз Милош Обреновић понудио му је да ради у служби Књажевине Србије, што је овај, након сагласности руске владе, прихватио.

Први задатак био му је да изради карту новоразграничене и знатно проширене Краљевине Србије, што је обавио брзо и квалитетно. Но, будући великог духовног потенцијала, а ипак не схватајући ослабљене економске могућности заостале и дуго пљачкане Србије, као главни инжењер Књажевине, предлагао је крупне и тешко остварљиве инвестиције чије су предрачунске вриједности књаза Милоша Обреновића жестоко узнемиравале. Нарочито га је уплашио предлог за изградњу модерног магистралног пута Београд-Бар, који је поред високе цијене морао ићи преко турских територија. Овај неспоразум је био тако тежак да су сва настојања књажевог секретара Димитрија Давидовића да их помири—остала безуспјешна, утолико више што је књаз Милош у образованом Васојевићу видио будућег ривала, те је и из тог разлога сматрао да га се треба што прије отарасити.

Кнез Никола је без сумње био образован, предузимљив и даровит човјек. У Русији је завршио високу школу. Као даровит војни стручњак снима и ради мапе Кавказа и Закавказја...

...Кнез Никола Васојевић је говорио тринаест језика. О његовој култури, високом образовању и даровитости свједоче његове разгранате везе. Два пута иде у Енглеску, Француску, Италију... Поред Енглеске за њега и Књажевину Васојевиће интересују се и Французи. Са пољском владом у избјеглиштву склапа тајну Васојевичко-пољску конвенцију, до чије реализације није дошло грешком Пољака.

Кнез активно сарађује са многим значајним личностима свога времена; са Обреновићима и намјесницима Србије, са Ами Буеом коме поклања мапе области Васојевића, Зете и Албаније које је сам цртао, у вези је са Мушицким коме такође поклања поменуте мапе, има вез са културним радницима Србије а Исидор Стојановић му посвећује пјесму, Срби са Космета га славе и такође му пјевају пјесме, у прво вријеме живо сарађује са Његошем који му такође посвећује веома лијепу пјесму исписану на Орфелиновом календару који поклања кнезу, у службеним посјетама скадарски и травнички везири га дочекују са по педесет коњаника и поклањају му сабље и атове, често и активно сарађује са конзулима многих држава који му приређују величанствене пријеме и узвраћају гостопримство..., кнез Васојевић је био свјетска личност са четири држављанства.

Он и сам пише пјесме, путописе, црта мапе, интересују га историјске науке, нарочито досељења Словена на Балкан, бави се проблемом генеалогичке Васојевића коју изводи од краља Радослава (1160), са игуманом Мојсијем Зечевићем, том изузетном српском личношћу, допуња и усавршава стари Васојевички закон наслијеђен од кнеза Милутина и Мирчете Раичва, веома се активно бави устројством државности Књажевине Васојевића који има своје границе, закон, грб, новац...

Уопште, оно српско покољење коме су припадали легендарни српски мученици кнез Никола Васојевић, игуман Мојсије Зечевић, војвода Миљан Вуков..., који су дуго попријек гледани са попереним топовима са турских тврђава, живјело је и умирало за идеале ослобођења и уједињења српског народа, а кнез Никола је, стварајући српску књажевину Васојевиће између већ постојеће двије српске државе Србије и Црне Горе, имао као свој велики циљ да на Балкану поврати славно српско "Душаново царство".

(извод из књиге "Кнез Никола Васојевић" Радомира П. Губеринића)

Знајући за високо образовање и ванредну надареност Николе Васојевића, цариградска влада му је понудила службу као шефу инжењерске службе у турској војсци, што је он одбио, носећи се мишљу да се поново врати у Русију. Но, Турци су по сваку цијену жељели да га придобију, па су понудили положај генерал-квартир-мајстера свих сувопутних турских трупа у Европи, што је прихватио.

Као турски генерал, 1835. године био је у обиласку Скадра и Скадарског пашалука. Исте године из Скадра одлази на Цетиње да би се упознао са Његошем који му том приликом уручује увјерење о племићком поријеклу.

Године 1837. енглески амбасадор у Цариграду, лорд Понсонби, именује Николу Васојевића за вице-конзула за провинције: Босну, Херцеговину и Албанију, са сједиштем у Новом Пазару.

*Знаменити преци***СЕРДАР НИКОЛА ТОМОВИЋ***Када је Миљан Вуков постао војвода, Николи Томовићу је додељена титула сердара*

Данас ни планина не даје више онакве типове, какав је био он. Класичну развијеност, љепоту и стас допуњавале су дивне хаљине. Колика је снага био најбоље сведочи то, што није могао главу добро да окрене од снажна врата, већ је морао цео да се окрене...Горштаку љепоту нико тако лепо не уме да оцени као горштак. Он само има префињено и око и осећање за то, и када му се нешто допадне, он нема за то граница.

У његово доба није се било лако истаћи, јер је живео у доба снажне генерације, која није много зазирала ни од пушке ни од оштра ножа, а то је био једини пут, да се човек истакне.

Када је Војвода Миљан постао војвода, онда су Николи Томовићу дали титулу сердара, да га не би увредили. Пре овога био је племенски капетан, један од првих капетана.

Никола Бошков учествовао је у свима бојевима за ослобођење, а нарочито се истакао у борби на Колашину 1858. године. Том приликом избегао је из града, који је био притешњен од Васојевића, један наочит Турчин. Никола Бошков му је викнуо: “Причекај се, булин сине, да се посијечемо, јер не могу да трчим.”

“Оди, вала, Влаше, не бјежим ни ја,” одговори куражно Турчин.

Дочекаше се неколико пута уз звуку јатагана, и Турчин пада и изгуби главу у неравној борби.

Ако пођемо од истине да човек има онакву вредност какав глас остави у народу, онда је Никола Бошков био доиста ретка појава и као човек, и као ратник и као горштакти тип.

Знаменити преци

ПЕТАР БОЈОВИЋ

Под његовом командом Прва армија је пробила непријатељски положај на Сремском фронту

Наследник славног војводе Мишића

Петар Бојовић је поријеклом из племена [Васојевића](#). Рођен је [16. јула, 1858.](#) у селу [Мишевићи](#), општина [Нова Варош](#). Гимназију је завршио у [Београду](#) и ступио у Војну академију [6. октобра 1875.](#) Произведен је за артиљеријског потпоручника 1880, за коњичког поручника 1883, за генерал-штабног капетана 1. класе 1891, пјешадијског потпуковника 1897, генерал-штабног пуковника 1901, генерала 1912.

Као млад официр заузимао је постепено положаје према чину и командовао је у миру пјешадијским пуком, пјешадијском бригадом, дивизијском облашћу, коњичком дивизијом, трупама нових области. Био је начелник штаба дивизијске области у два маха, помоћник начелника штаба активне војске, помоћник и заступник начелника и начелник Главног генералштаба, начелник штаба главне војне инспекције и начелник општег војног одјељења Министарства Војног.

У рату против [Турске 1876.](#) као питомац Војне академије, био је у штабу Врховне команде, у наставку рата 1877. до 1878. као питомац Војне академије, био је у батерији на дужности подофицира.

У [Првом балканском рату 1912-1913.](#) био је начелник штаба Прве армије, која је извојевала велике побједe у [Кумановској](#) и [Битољској бици](#). Учествовао је у мировним преговорима са Турском, одржаним у [Лондону](#) 1913, као војни стручњак у делегацији српске владе. У [Другом балканском рату 1913.](#) против Бугарске био је

начелник штаба Прве армије, која је однијела побједу у [бици на Брегалници](#).

У [Првом светском рату](#), његова Прва армија је претрпјела велике губитке у [бици на Дрини 1914.](#) Бојовић је био рањен у овој бици, па га је замијенио армијски генерал [Живојин Мишић](#). У јануару 1916, именован је за начелника штаба Врховне команде умјесто болесног војводе [Радомира Путника](#), ког су његови војници носили до [Скадра](#).

Ту позицију је задржао до јуна [1918.](#) када је дао оставку на то мјесто због несугласица са генералима [Антанте](#) око питања ширења [Солунског фронта](#).

Поново је преузео положај команданта Прве армије, која је прва пробила непријатељске линије на [Солунском фронту](#) и напредовала дубоко у окупирану територију. Српска Врховна команда га је [26. септембра](#) одликовала титулом [војводе](#) за његове заслуге током рата.

Војвода Бојовић је предузео [Нишку операцију](#) и избацио непријатеља из [Прокупља](#) и [Ниша 11. октобра](#), а на челу Дунавске дивизије је [1. новембра](#) ушао у ослобођени [Београд](#).

[1921.](#) године је именован начелником Генералштаба на мјесту преминулог војводе Живојина Мишића, а [1922.](#) се повукао из активне службе. На самом почетку [Априлског рата](#), постављен је за заступника врховног команданта краљевске југословенске војске, младог краља [Петра II](#).

Петар Бојовић је умро у Београду [20. јануара 1945.](#)

Написао је и штампао, поред чланака у војним листовима и часописима: „Вод патроле“, „Васпитање војника“, „Метода за решавање тактичких задатака“, „Шта имамо и можемо да очекујемо од Егзерцирних правила“, „Одбрана Косова поља“ (1922). Превео је „Тактику“ од Бријалмонта.

Знаменити преци

Михаило Лалић

Најзнаменитије књижевно име из Васојевића

Највеће књижевно име из Васојевића, Михаило Лалић (1914 – 1992), „начет“ је литературом још из гимназијских дана, као ђак чувене Беранске гимназије. У једном од ретких интервјуа. Лалић о томе каже:

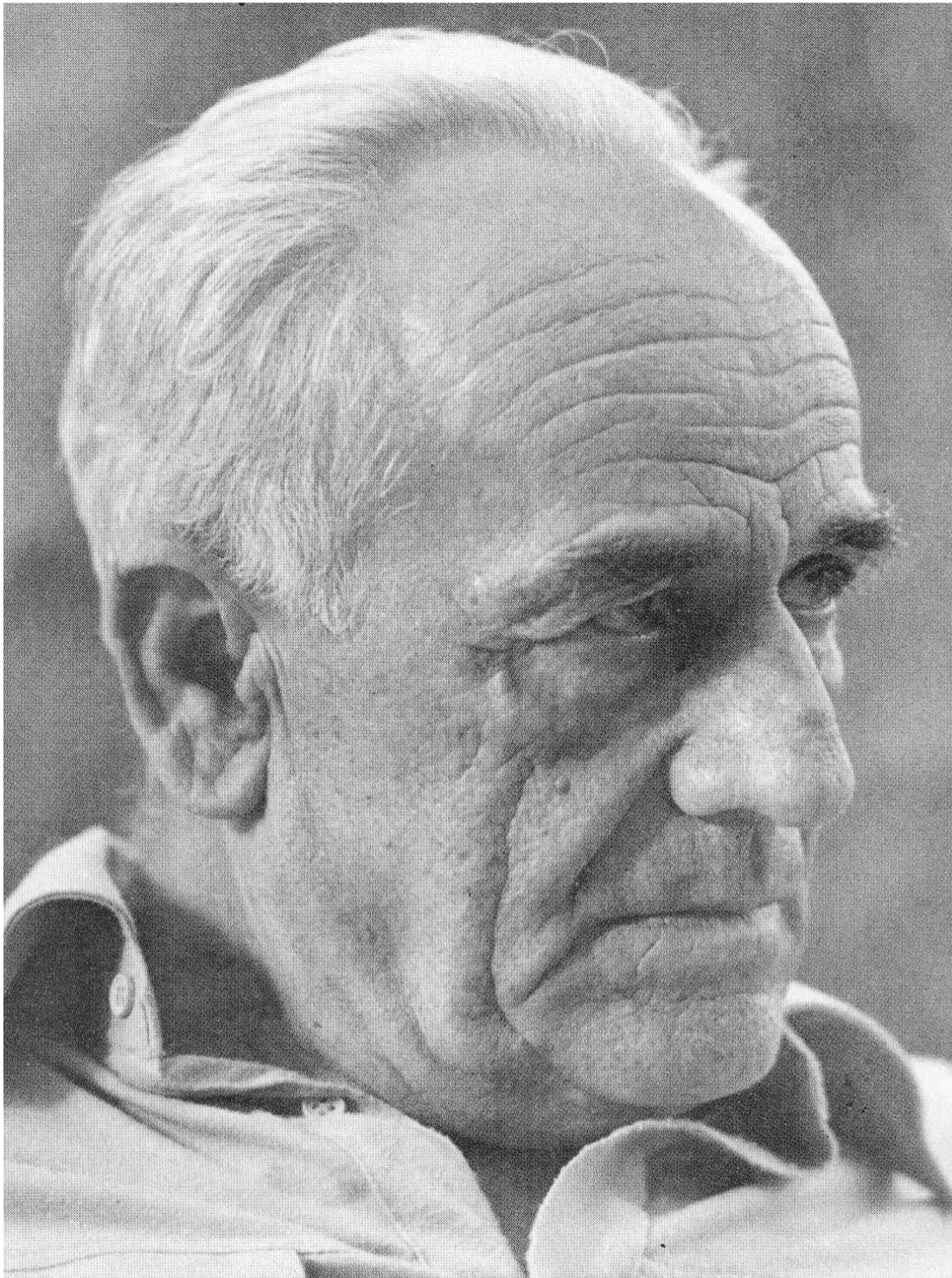
То што сам се јан и толико беранских гимназијалаца прије и после мене почели бавити књижевношћу, постојао је један разлог више. Било је у то врријеме у беранској гимназији неколико професора, књижевних стваралаца и великих хуманиста који су снажно утицали на цијелу једну генерацију ђака. Био је такав Ђуро Башић, тада претплатник „Српског књижевног гласника“, па Драгиша Боричић, па Батрић Маријановић, па директор школе Анте Мишура из Шибеника, археолог и велики хуманиста.

У тој школи и таквој средини поникли су пјесници Ђуза Радовић, Радован Зоговић, Благоје Кастратовић, који је 1941. стријељан у Краљеву. Ту је почео да пише и Манојло Лабан, изузетан таленат, који је додуше касније пеозију жртвовао за медицину и био врстан лекар и стручњак и у тој области. Ту је такође поникао и пјесник Вукајло Кукаљ.

Сви они су већ тада, из ђачких клупа, објавили своје прве радове у листовима и часописима какви су били „Венац“ у Београду и „Младост“ Антуна Барца у Загребу. Ја дуго, међутим, нијесам знао да ли имам снаге да стварам и ако сам нешто и написао, склањао сам то од очију других.

Читао сам много, све што ми је у оној оскудици могло доћи до руку. Са Ивом Андрићем, Горким и Леонидом Андрејевим никога нисам могао поредити. Са Андрићем посебно.

Ја сам његов давнашњи ђак. Још у трећем разреду сам читао ону његову прву збирку из 1914. године. Био је то догађај и дуго година касније сам мислио да више не бих тражио да напишем једну причу која би се могла равнати са „Алијом Ђерзелезом“ или „Мустафом Маџаром“. Онда сам га, као бруцош, видео живог и слушао кад је на Коларчевом универзитету држао предавање о Његошу. Какав ли је то тек био доживљај! Он Босанац, естет, артиста и велики писац па о мом Његошу говори тако лијепо, како бих ја само пожелио!

Његош му је био морални оријентир и императив

А онда, негдје у новембру 1944, на повратку из ропства из Грчке, у Барлети, у Италији, некако ми је дошао до руку један од првих бројева тек обновљене „Политике“. Пише да је Иво Андрић жив претекаорат, и да се није компромитовао, да је остао „наш“. Заиста сам био сав срећан. И због ива и због Вељка Петровића за којег сам такође ускоро сазнао да је остао жив и частан.

Негдје у седмом разреду открио сам и два нова велика писцаи стекао један нови суд о књижевном раду уопште. Иако их није било у школском програму, некако су ми допрла до руку дјела Боре Станковића и Мирослава Крлеже. Нарочито је Крлежа на мене оставио снажан утисак.

Схватио сам тада да књижевност није само забава и подстицај за размишљање него и акција, да човјек мијења свијет критикујући оно што запази и констатује да не вриједи.

Био је то за мене велики подстрек за коначно одређење и подстицај да почнем нешто и конкретно да радим.

О сврси своје ангажоване литературе рекао је једном кратко: Циљ моога стваралаштва или боље рећи писања је да отнем од заборава колико то може писац и његова крхка срества, да задржим на видјелу нека дјела и недјела наших људи из времена револуције, те да једне истакнем за углед а друге прикујем гдје им је мјесто...

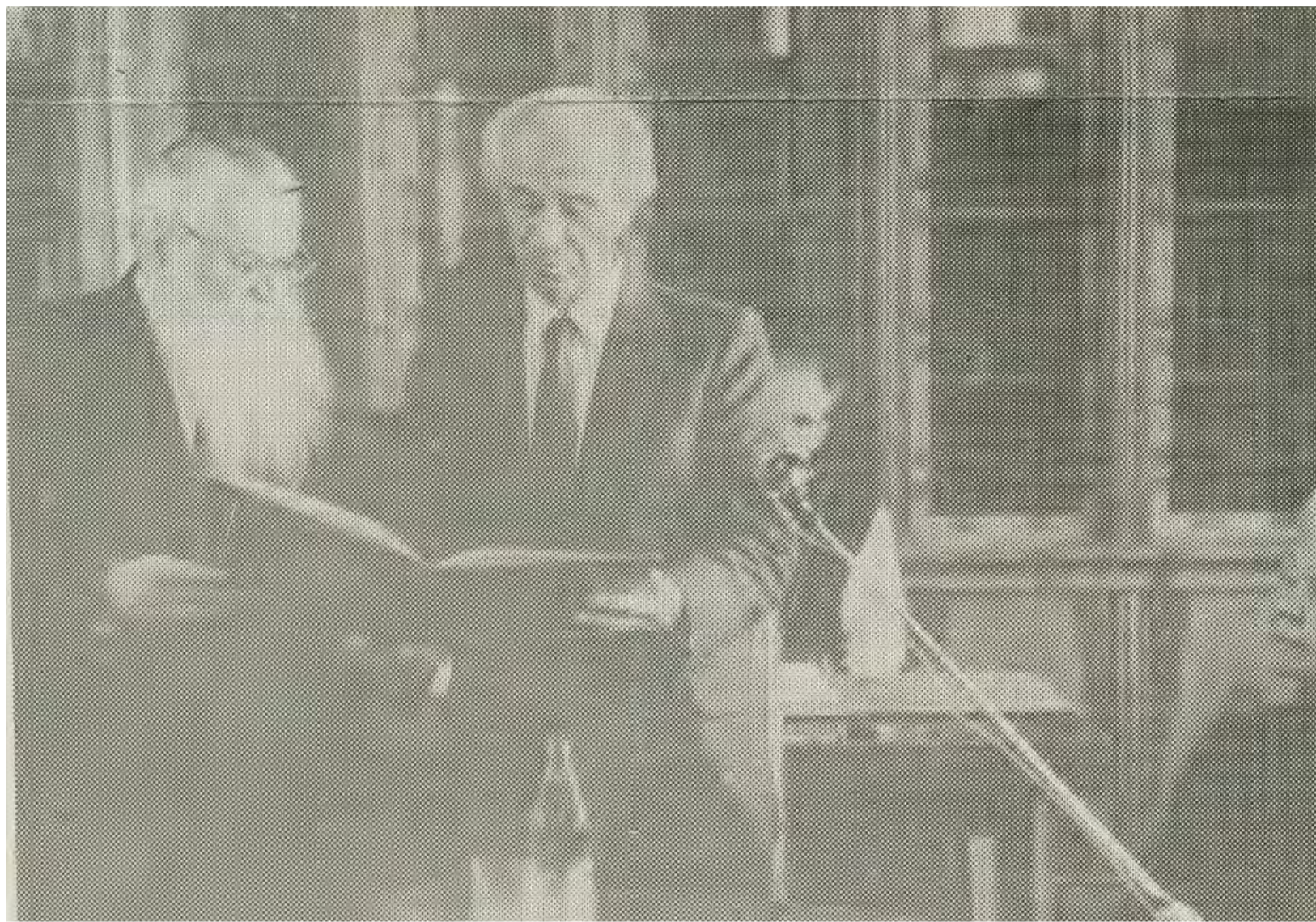
Био је у том казивању истине изричит, недвосмислен и често немилосрдно директан. За то су, како је објаснио, били су „криви“ Његош, Крлежа, Змај Јован и Ђура Јакшић. Највише Његош, јер је он увео „зли“ обичај да се кажу по имену и издајници и зликовци, те да им одатле опака слава тече кроз вјекове...

Лалић је, иначе, прве књижевне радове почео да објављује 1934, а ли су његова главна, и велика дела, настала после Другог светског рата и, превасходно, тематски била везана за рат и револуцију: „Свадба“, „Раскид“, „Лелејска гора“, „Хајка“. Нека од његових дела објављена су постхумно. Велики писац умро је изненада 30. децембра 1992. у Београду.

Знаменити преци

Проф. др Милосав Бабовић

Био је носилац бројних признања и оног највишег за русисте—почасни доктор Московског универзитета “Ломоносов”

Ректор МГУ, академик Логунов, предаје Милосаву Бабовићу диплому почасног доктора Московског универзитета

У Бабовићевом досијеу на Филолошком факултету—да пођемо од најзактних података—стоји: да је рођен 14. децембра 1919. годне, да је завршио основну школу 1927-1930. у Будимљи, државну реалну гимназију 1931-1940. у Беранама, с просечном оценом 9,30, дакле опте: с одликом. Ратни период: учешће у НОБ, заточеништво у немачком логору у Грчкој, бекство и повратак у борбу, демобилизација с чином резервног официра. Докторирао је 1958.

Акт о првом постављењу на Филозофском факултету за “службеника приправника звања професора средње школе” потписује му 1950. године декан Михаило Стевановић. Подсећамо: родом из Пипера. Акт о постављењу за асистента на предмету Руски језик и књижевност 1955. потписује му декан Никола Банашевић, такође Пипер. Акт о постављењу за доцента похитао је да уместо декана потпише продекан Димитрије Вученов, који ће у време Бабовићевог избора и постављења за ванредног професора 1968. бити декан. Акт о избору и постављењу за редовног професора 1972. године потписао је опет декан Црногорац. И да одаберемо још само један илустративан архивски податак: Решење о одобрењу одсуства од 1. 9. 1964. до 1. 3. 1965. “у циљу стручног усавршавања у СССР” потписује 1964. декан Радован Лалић, родом из Цецуна. Нису били само Црногорци на истакнутим положајима на Филолошком факултету, али—било нас је доста.

Радован Лалић (1908-1972), шеф београдске славистике од привх послератних година до краја живота, под крај почасни доктор Београдског универзитета, човек од утицаја и угледа и на свом

факултету и на Универзитету, на време је запазио Милосава Бабовића и одлучио да га задржи на свом одсеку.

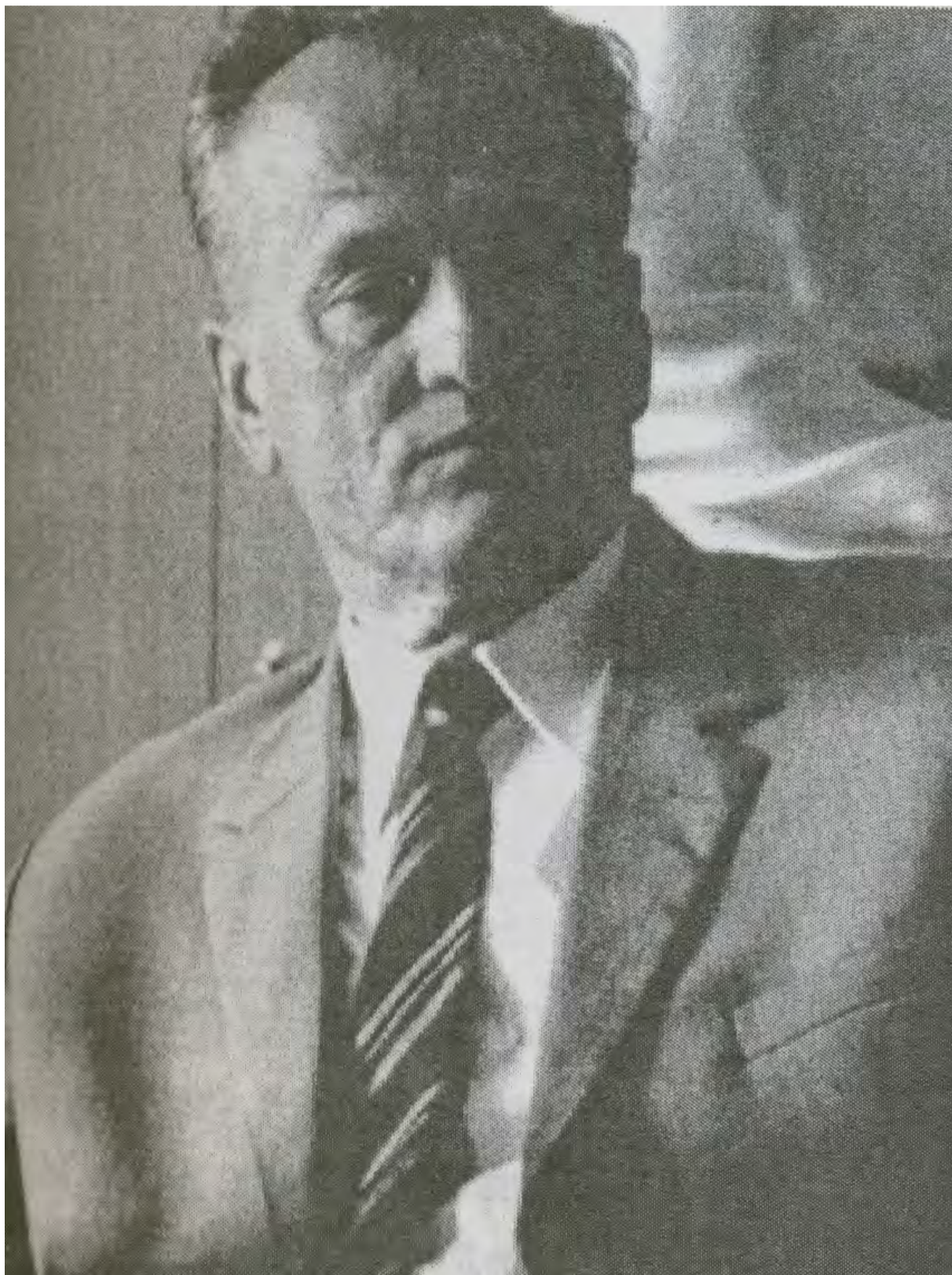
Милосав Бабовић је од оних професора Београдског универзитета који су своје име у науци стицали, и своје место бранили тврдим радом, којима ништа није поклоњено, који су чинили колико год су могли, и много узмогли, да се одбрани стари углед Београдског универзитета, да се одоли површности, полутанству и политиканству. Јасан у размишљањима, оштар умом и пером, готов да искочи на поприше за своја убеђења, ако треба чак и за своје утиске, он је у суштини човек благе, можда би неко рекао: словенске душе. Велики

словенофил—велик и по интелектуалном формату и по осећању—не само русист него очевидно и русофил, имамо је на тој страни, како се обично каже, срећу да може ка великој књижевности тог великог народа да пође од традиционалних очекивања свог, српског, још наглашеније, црногорског народа, и да својим стручним и научним радом стигне до равноправно уваженог саговорника са руским русистима и да му са те стране припадну толика признања, непосредно њему, а посредно, преко њега и његовом, Београдском универзитету и београдској славистици. Највише од свих: почасни докторат Московског универзитета “Ломоносов”.

Бројеви библиографских јединица су веома релативни, почев од чињенице да се заједно збрајају велике истраживачке монографије и ситни прикази или публицистички чланци. Понекад многобројност прилога с разлогом изазива и сумњу у темељитос. Код Милосава Бабовића и број библиографских јединица указује на солидност својствену истраживачима, а не импресионистима, у науци о књижевности. Број посебних књига—полазимо од Библиографије у Зборнику радова, од пре неколико—иде ту ка десет, кад им добројимо и нову књигу “Његош и следбеници (1993), а број студија и чланака, преко стотину и педесет, мора да је већ поодмакао. Број и обим преведних дела са руског (Достојевски, Леонов, Чехов, Еренбург) напросто запањује.

Миљан Мојашевић

Знаменити преци

ПРОФ. ДР МИЉАН МОЈАШЕВИЋ*Чувени германиста, носилац Гетеове медаље**Богата научна биографија*

Рођен је 19. маја 1918. године у Слатини код Андријевице, гдје је завршио основну школу 1928, а гимназију у Беранама (Иванграду) 1936. године. Студирао је германистику и југословенску књижевност код професора Пера Слијепчевића и Петра Колендића на Филозофском факултету Београдског универзитета у Скопљу. Дипломирао је у Скопљу, пслије једног триместра проведеног на Филозофском факултету у Грацу.

Постављен је за асистента за њемачки језик и књижевност у Скопљу почетком 1941. године. Послије окупације земље прешао је у београд маја исте године и остао, с краћим прекидима—у вријеме устанка у Црној Гори 1941. године и отпуштања с реорганизованог Универзитета 1943—при Филозофском факултету у Београду. Одмах послје ослобођења земље преузет је за асистента на београдског Филозофском факултету, гдје је докторирао 1949, изабран за доцента 1950, за ванредног професора 1957, а за редовног 1964. године. Школску 1953/54. годину провео је, као стипендиста Хамбуршког универзитета и југословенске Комисије за културне везе са иностранством, на специјализацији на Филозофском факултету у Хамбургу, највише код професора ханса Пирица и Адолфа Бека. Од пензионисања дотадашњег шефа Катедре за њемачки језик и књижевност професора Пера Слијепчевића (1958) био је шеф Катедре, односно Одсека за германистику до 1973. Пензионисан је 30. септембра 1983. године.

Био је више пута на студијским боравцима у Савезној Републици Њемачкој, Њемачкој Демократској Републици и Аустрији и држао предавања на разним универзитетима у тим земљама. Учествова је са рефератима на

међународним састанцима, увијек из уђе струке: њемачке књижевности доба просвјетитељства, класике и романтизма и узајамних њемачко-југословенских литерарних веза. Од оснивања Филозофског факултета у Новом Саду 1954. па до 1970. године држао је хонорарно стален течајеве предавања и вјежбања на тамошњој Катедри за њемачки језик и књижевност.

Библиографија професора Мојашевића садржи преко триста јединица објављених у земљи и иностранству као посебна издања у знаменитим едицијама или у водећим часописима (научни и стручни радови, прикази и критике, преводи и други текстови), а богата је и библиографија о професору Мојашевићу.

Био је, између осталог, по двије године, предсједник Друштва за стране језике и књижевност СР Србије и предсједник Савета Филолошког факултета. Од 1966. до 1970. био је уредник “Анала”, а од 1969. до 1973. декан Филолошког факултета.

Добио је награду Београдског универзитета за књигу о Хелдерлину, златну Гетеову медаљу Гетеовог института као германист, орден Републике Италије (Grande Ufficiale nell' Ordine “Al Merito della Repubblica Italiana”) као декан, награду Њемачке Демократске Републике “Јакоб и Вилхелм Грим” и Велики крст за заслуге Ордена за заслуге Савезне Републике Њемачке.

Знаменити преци

ДР МОМЧИЛО ЦЕМОВИЋ

У своје време угледни политичар, министар, председник владе (црногорске) и успешни публициста

Рођен је 1928. године у Бучу код Берана, гдје је завршио основну и средњу школу, а студирао је економију у Загребу и у Београду, гдје је и дипломирао.

Још као дјечак активно се укључио у НОП и касније, као члан СКОЈ-а, у друштвенополитички живот. Још као средњошколац примљен је у СКЈ и био у његовим најужим рукама на факултету, а касније у општини и Републици. Био је члан председништва Сталне конференције градова Југославије и председник Удружења банака Југославије. Као омладинца, и касније, допринио је развоју спорта и налазио се на челу неких спортских клубова у Иванграду и Кошаркашког клуба у Београду. Био је фудбалски судија и почасни председник европског стрељачког првенства. На двије савезне и на једној локалној радној акцији проглашен је за ударника (аутопут Братство-јединство, пруга Добој-Бања Лука и пут Беране-Рожаје). Почео је као приправник у реферату за планирање иванградског среза, а нешто касније био је комерцијални директор предузећа "Инпред" и "Лим", да би двије године касније био именован за директора Завода за план среза Иванград, који је тада (1956. и 1957. године) укључивао садашње општине Беране, Бијело Поље, Мојковац, Рожаје, Андријевицу и Плав. Са укидањем тих великих срезова у Црној Гори именован је за начелника за привреду општине Иванград и послије краћег времена за генералног директора КИД "Лим" у Иванграду, а након три године изабран је за председника општине Иванград, тада најмлађег председника општине у Црној Гори. Заједно на свим пословима у Беранама Цемовић је био преко тринаест година, а онда је премјештен у Титоград за генералног директора Привредне банке Црне Горе (касније Инвестиционе банке Титоград), гдје је остао шест година, након чега је изабран за члана Савезне владе. У њој је био два мандата, први без ресора, а у другом је био савезни секретар за финансије. Почетком

1978. године изабран је за председника Црногорске владе, на којој функцији је остао до 1982. године, чиме се практично завршава његов активан и динамичан радни вијек. Посљедње године радног вијека провео је као делегат у Делегацији Црне Горе у Скупштини СФРЈ и савезним фондовима за развој, гдје је, на свој захтјев, пензионисан (са скоро педесет година радног стажа).

Као савезни министар за финансије представљао је Југославију у разним међународним финансијским организацијама и био шеф више државних делегација на разним међународним скуповима, међу којима су најважнији годишње скупштине Свјетске банке и Међународног монетарног фонда, Привременог комитета и Комитета за развој, Групе 24, Латиноамеричке банке, банке СЕВ-а, Афричког фонда за развој итд. Предводио је југословенске делегације у преговорима о финансијској сарадњи са Јапаном, САД и другим. Био је председник југословенског дијела мјешовитих комитета за сарадњу са Замбијом, Танзанијом, Угандом и Норвешком.

Упоредо са извршавањем својих радних обавеза Цемовић је објавио више од двије стотине стручних и других прилога. Аутор је стручних књига *Нови обрачунски систем и систем плаћања*, *Нови девизни систем*, *Како, зашто и колико смо се задужили*, затим монографија *Сељачка самопомоћ и друштвено економски услови у беранском срезу*, *Васојевићи јуче и данас* и *Преци и потомци*. Цемовић је један од познавалаца личности и дјела Милована Ђиласа. Написао је и објавио књиге *Ђиласови одговори* и *Тајна суђења Миловану Ђиласу*. Био је координатор Уређивачког одбора и коаутор Зборника *Милован Ђилас*.

Кад се налазио на челу Издавачког савјета Удружења Васојевића објављена су два капитална дјела: *Васојевићи* Марка Цемовића и *Библиографија о Васојевићима* Добрила Аранитовића, као и монографија Ђока Пајковића *Ратна свједочења*.

Носилац је неколико домаћих и једног страног одликовања и преко четрдесет плакета, које су му додијелене од стране бројних друштвених и привредних организација. Међу њима је и један број иностраних. Посебно мјесто у његовој колекцији добијених плакета свакако је плакета Уједињених нација.

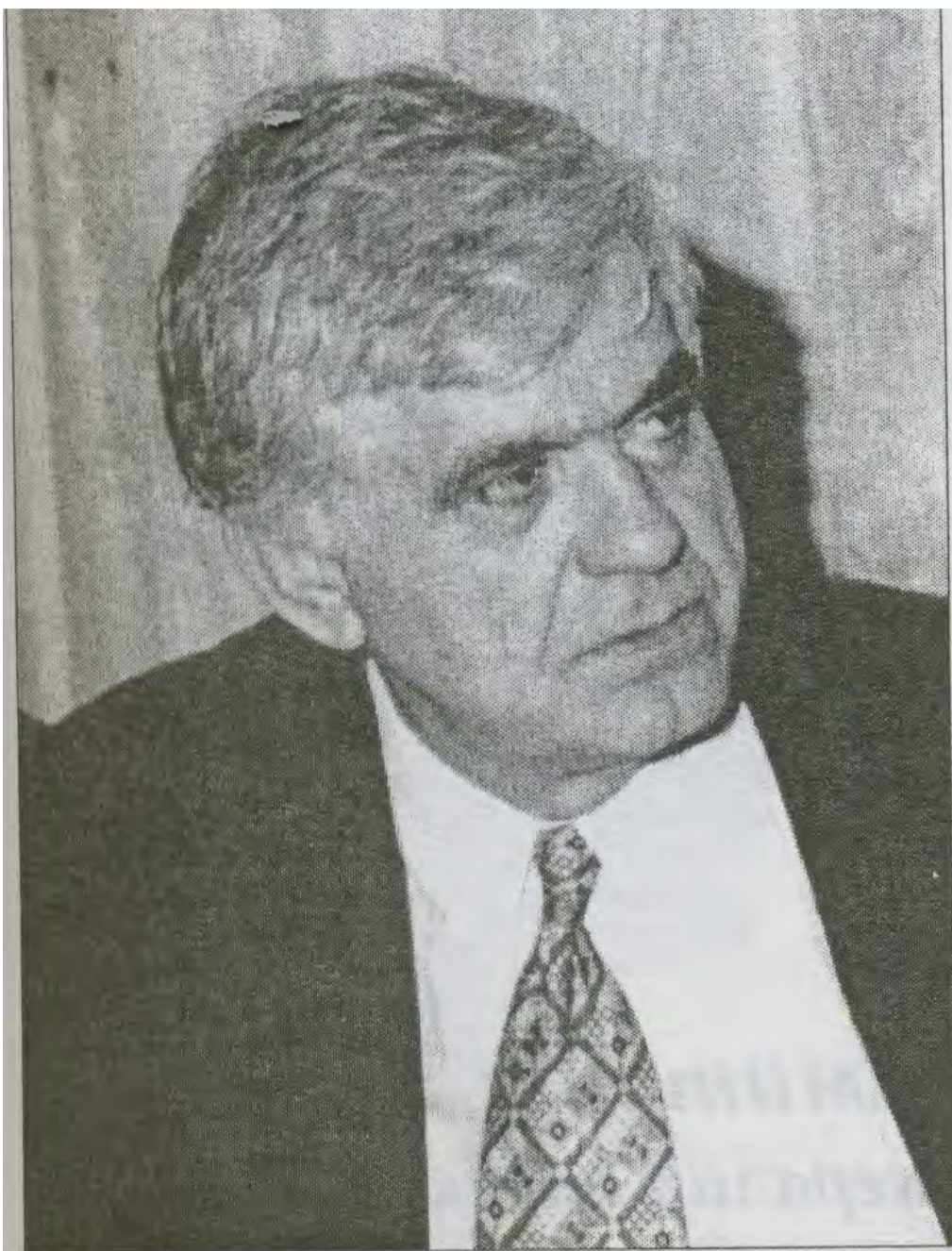
Служи се енглеским језиком.

Говорећи о својој биографији, Цемовић каже: *Никада се све не каже, јер теško је на парчету папира препричати читав живот. Обично се све завршава набрајањем нечега што више личи на статистику, а живот је нешто друго. Гледајући уназад мислим да сам имао среће. Радио сам у Беранама кад су доживјеле препород, пало мијеу дужност да шездесетих година реформишем црногорско банкарство и учествујем у стварању услова за изградњу бројних и важних објеката у Црној Гори, био сам у југословенској влади која је сматрана успјешном, а у Црној Гори већи дио својих активности на мјесту председника Владе посветио сам санацији посљедица од земљотреса.*

Знаменити преци

ПРОФ. ДР СВЕТОЗАР СТИЈОВИЋ

Уважени лингвиста, хуманиста и велики ерудита

Васојевићи су му увек били у срцу и уму

Светозар Стијовић (Љумбарда код Дечана, 22. фебруар 1939 - Београд, 29. јул 2000) је био српски лингвиста, научни саветник САНУ и редовни професор Универзитета у Нишу и Универзитета у Приштини.

Основну школу је учио у родном месту и оближњем Рзњићу. Гимназију је почео да похађа у Пећи, а завршио је у Суботици. Филозофски факултет (група за руски језик и књижевност) завршио је у Новом Саду 1970. године. Током студија био је сарадник Матице српске на изради Руско-српскохрватске библиографије 1914-1941. Магистрирао је на Филолошком факултету у Београду 1975. године (*Језик «Историје о Црној Гори» Василија Петровића*), где је и докторирао 1991, одбранивши дисертацију *Руски и црквенословенски елементи у језику Његошевих песничких дела*. За време студија био је један од најистакнутијих предводника великих студентских демонстрација 1968. године, што је обележило и његов доцнији животни пут.

По дипломирању је радио као професор руског језика у Школском медицинском центру у Новом Саду - од 1971. до краја 1976, а од 1977. до 1983. као асистент у Институту за српскохрватски језик у Београду, где је сарађивао на изради Речника српскохрватског књижевног и народног језика Српске академије наука и уметности и на издавању институтских часописа. Од 1983. радио је у Српској академији наука и уметности као секретар Одбора за ономастику, у оквиру кога је обављао и организовао теренска истраживања и бринуо о објављивању Ономатолошких прилога. Захваљујући њему сабрана је, између осталог, ономастичка грађа из свих српских насеља на Косову и у Метохији. Данас су ти подаци поуздано сведочанство српске прошлости косовско-метохијског простора. Од летњег семестра 1994. предавао је, као редовни професор, упоредну граматiku словенских језика на Филозофском

факултету у Нишу, а од зимског семестра те године и на Филолошком факултету у Приштини, где је од 1997. предавао и старословенски језик, као и технику научног рада студентима трећег степена.

Био је члан четири одбора Српске академије наука и уметности (Одбора за ономастику, Старословенског одбора, Вардарског одбора и Међудодељенског одбора за проучавање Косова и Метохије) и члан Матице српске.

Био је члан редакције Ономатолошких прилога (САНУ), Јужнословенског филолога (САНУ и Институт за српски језик САНУ), Вардарског зборника (САНУ), Вукове задужбине и Српског наслеђа, организационог одбора Дана српскога духовног преображења у Деспотовцу и суботичких лингвистичких скупова. Био је главни и одговорни уредник завичајног листа *Глас Васојевића*.

Стијовићево научно дело садржи око 200 радова, међу којима су најбројнији они о Његошевом језику и о ономастици.

Средишње Стијовићево дело са његошевском тематиком је монографија *Славенизми у Његошевим песничким делима*, која се сматра најзначајнијим делом у тадашњој научној литератури о Његошевом песничком језику и која је 1993. године добила Годишњу награду Радиотелевизије Србије. Његошевим језиком бавио се Стијовић и у радовима: *Српскословенске и рускословенске особине у Његошевом Пустињаку цетинском* (1834), *Његошева лексика у односу на Вукову норму*, *Кратак преглед Његошевих славенизама*, *О поетској функцији Његошевих славенизама*, *О лексици Горског вијенца*, *Петар III Петровић Његош и књижевнојезичко наслеђе*, *Неке филолошке напомене о досадашњем и будућем проучавању Горског вијенца* итд. Ономастичким испитивањима бавио се у радовима: *Ономастика источног дела Метохијског (Пећког) Подгора*, *Ономастика средишњег дела Метохијског (Пећког) Подгора*, *Ономастика западног дела Метохијског (Пећког) Подгора*, *Старо Ругово у светлу ономастичких података*, *Савремена ономастика Косова и Метохије*, *Ономастика једног дела поречја Кујавче*, *Неки творбено-семантички типови ојконима у северној Метохији*, *О неким типовима антропонима у јужној Метохији*, *Прилог речнику српских личних имена*, *Поглед на позајмљенице у српском именованом језику*, *О имену манастира Црна ријека* итд.

Године 1998. приредио је Стијовић веома успело издање *Горског вијенца* са кратким освртом на лексику тога дела.

Догађаји, иницијативе, акције

Глас против диктата

Велики протестни скуп Црногораца у „Сава центру“

На иницијативу Удружења Васојевића, у октобру 1991. године одржан је у „Сава центру“ велики протестни скуп (близу 3000 учесника) Црногораца из Београда, против хашког ултиматума Србији. Овај импозантан скуп, којем је председавао др Милија Зечевић, протекао је доста неславно, с тада с надом присутних да ће се зауставити потпуно растурање Југославије и уверењем да ће Србија и Црна Гора остати у заједничкој држави.

На скупу су говорили др Растислав Петровић, др Светозар Стијовић, др гавро Перезић и Мирослав Стојановић

„Глас Васојевића“ је у броју 2, од 21. новембра 1991, забележио да је Стојановић, поред осталог, рекао:

Једна земља која траје више од седамдесет година, стицајем несрећних околности, предала је сопствену судбину и будућност у туђе руке (Међународна конференција у Хагу) и интересе с нескривеном (и наивном) надом једних да би Европа могла да, чиста срца, по праву и праведности, помогне у стишавању балканског вулкана и обустављању крвопролића и, с очигледном намером других, да уз помоћ Европљана докрајче безумни посао растурања земље, започет сецесионистичком махниташћу и политиком свршеног чина, у којој није било и нема обзира према логици, међународним нормама и интересима других.

Стојановић је посебно апострофирао улогу Немачке у свему томе, која је своју нараслу политичку снагу, после уједињења, почела да демонстрира управо на југословенском случају, жестоко притискајући чланице Европске заједнице даа јој се приклоне, у чему је касније и успела, да јој се приклоне у безобзирној подршци разарајућем сецесионизму, словеначком и хрватском.

Испуњење дуга према великом духовнику

Откривање споменика игуману Мојсију Зечевићу

На Петровдан 1993. године, на великој свечаности уприличеној на Књажевцу у Андријевици, откривена је споменик гласовитом васојевичком духовнику, слободару и ратнику Мојсију Зечевићу, а нешто касније, такође на свечан начин, постављене су игуманове бисте (рад вајара Радослава Мусе Микетића) крај манастира Ђурђеви ступови, у Лијевој ријеци и игумановом месту рођења, Веничкој.

Споменик у Андријевици открио је (сада почивши) Светозар Стијовић, виши научни сарадник Српске академије наука и уметности, а затим су говорили (тадашњи) председник Андријевице Шћепан Драговић, Миљан Зечевић (у име Зечевића из Лијеве Ријеке), Марко Ђукић (у име Васојевића из Савиног Села) и др Милија Зечевић, председник Удружења Васојевића. Одломке из књиге Ратка Делетића

„Игуман Мојсије Зечевић“ читао је професор Божидар Зоњић.

Др Милија Зечевић је подсетио на значај племена Васојевића у српској историји и славне претке – Карађорђа, Вука и Мојсија, али и на угледне савременике који стичу међународна признања, од Београда, до Чикага, Сиднеја и Париза.

Споменик чувеном игуману освештао је митрополит црногорско – приморско – брдско – скендеријски др Амфилохије који је, између осталог, рекао да би муди игуман Мојсије могао бити

прототип Његошевог игумана Стефана из „Горског вијенца“.

Догађаји, иницијативе, акције

АНДРИЈЕВИЦА ПОНОВО ПОСТАЛА ОПШТИНА

Исправљање велике неправде и чврст ослонац за просперитет читавог краја

Панорама Андријевице

После велике неправде коју су својевремено васојевићки и црногорски моћници укидањем општине нанели Андријевици, летос је Скупштина Црне Горе ту неправду исправила. Андријевица је поново постала 21. црногорска општина. Честитамо, искрено се радујући, са жељом да овај крај напokon, из великог сиромаштва, крупним корацима крене у развој и просперитет.

(„Глас Васојевића“, 21. новембар 1991. године)

Догађаји, иницијативе, акције

ИЗ УДРУЖЕЊА

На Скупштини Удружења Васојевића одржаној 5. 5. 1995. године у Београду изабрани су почасни председник, Почасно председништво, Председништво са ужим руководством и главни и одговорни уредник

Почасни председник Удружења
Проф. др Милија Зечевић

Чланови Почасног председништва

Академик Милосав Бабовић
Академик Радоња Вешовић
Академик Миомир Дашић
Проф. др Момчило Зечевић
Проф. др Миљан Мојашевић
Проф. др Слободан Томовић
Момчило Цемовић
Академик Бранислав Шошкић

Уже руководство Председништва
Председник

Проф. др Божина Радеви
Замјеник председника
Миљан Зечевић
Потпредседник
Проф. др Љубица Милошевић-Кандић
Генерални секретар
Марко Ђукић

Главни и одговорни уредник "Гласа Васојевића"
Проф. др Светозар Стијовић

Чланови Председништва

АНДРИЈЕВИЦА
Шћепан Драговић
Божидар Зоњић
Драгољуб Шћекић

БЕОГРАД
Вучина Ацић
Драган Бакић
Растислав Бабовић
Проф. др Милован Бојић
Мр Ратко Васовић
Драгиша Вешовић
Драгић Вукићевић
Милета Вуковић
Мирослав Дедовић
Милан Зоговић
Добрашин Јелић
Миодраг Јоксимовић
Ђурица Лабовић
Боро Лалић
Лука Маликовић
Др Томислав Малишић
Др Радослав Маријановић
Јездо Марсенић
Милош Милошевић
Момо Мујовић
Миломир Пајковић
Мр Васо Поповић
Мр Мирослав Поповић
Драган Радевић
Драго Раичевић
Мр Мирослав Раичевић
Проф. др Момир Стојковић
Драгослав Ђулафић
Проф. др Радослав Цемовић
Богдан Шеклер
Славољуб Шћекић

Са скупштине Удружења
Васојевића 5. 5. 1995.:
академик
Бранислав Шошкић,
проф. др Милија Зечевић и
академик Милосав Бабовић

БЕРАНЕ

Др Ђиро Бабовић
Милош Вулевић
Дејан Живковић
Момчило Мићовић
Миленко Пантовић
Влајко Ђулафић

КРАГУЈЕВАЦ

Др Вукота Бабовић
Др Милован Зечевић

НИШ

Др Милорад Бакић
НОВИ САД
Мр Ранко Бабић
Др Јован Бабовић
Др Вучина Шћекић

ПЕЋ

Драгомир Зечевић
Миладин Поповић

ПОДГОРИЦА

Слободан Вуковић
Борислав Вучељић
Ратко Делетић
Миомир Зечевић
Милић Јоксимовић

СТАРА ПАЗОВА

Мр Вучина Раичевић

СРЕМСКА МИТРОВИЦА

Драгољуб Вукићевић

СУБОТИЦА

Томислав Карацић
Војо Раичевић

Главни и одговорни уредник
"Гласа Васојевића" по функцији
је члан Председништва
Удружења Васојевића

ЕПИСКОП БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКИ Господин ЈОАНИКИЈЕ

БЕСЈЕДА ВЛАДИКЕ ЈОАНИКИЈА НА УВОЂЕЊУ У ТРОН ЕПИСКОПА БУДИМЉАНСКО-НИКШИЋКОГ

Ваша високопреосвештенства, Ваша Преосвештенства, господо представници државних органа, господо генерали и високи официри, господо академици и професори Универзитета, господине конзуле Руске Федерације, преузвишени Господине Бискупе, Господине Реице исламске вјерске заједнице, браћо свештеници, монаси и монахиње, драга браћо и сестре.

Благодарим Богу, Тројици јединосусној и нераздјеливој, који ме је удостојио ове Свете службе, које је Христос син Божији, устројитељ и усавршитељ. Дјело епископске службе саздава се од људскога труда и напора онога који га прима, али се у цјелини проткива божанском благодаћу и божаанским промишљањем. По томе и остаје узвишено дјело, што се у њему несметано сустиче божанско и људско дјеловање. Но, ко год се овог узвишеног служења удостојио, није се ничим људским могао похвалити, јер ништа се људско не може мјерити са божанским даровима. Због тога ми у овом моменту долазе на ум оне чудесне ријечи Светог Јована Крститеља које ме од данас нарочито обавезују: “Од данас Он—Христос Господ—треба да расте, а ја да се умањујем. Знај да ми као слабом и грешном човјеку није лако сlijедити Христа, вјечног првосвештеника и творити Његове узвишене заповијести, али се у свему ослањам на Њега, главу Цркве, у заједници Светога Духа са свима православним архијерејима и свим Божјим црквама.

Дубоко осјећам, а данас у овоме светоме чину нарочито, истинитост Господње ријечи која каже: “Гдје су двојица или тројица сабрана у име моје, ондје сам и ја са њима”. Зато вам веома благодарим, браћо архијереји, што сте дошли да ме утврдите у овој апостолској служби и да ме узведете на овај свети трон епископа будимљанско-никшићких, који је још Свети Сава овдје поставио. Вашим доласком и учешћем у овоме светоме чину, утврдили сте не само нашу смјерност, него и сво богуљубиво свештенство, монаштво и вјерни народ ове, послјере 350 година од мученичке смрти митрополита Пајсија, обновљене епископије.

Посебно међу вама благодарим, богоносни оци архијереји, новом исповједнику црквеног јединства и слободе духа у Христу, Његовом високопреосвештенству митрополиту велешко-повардарском, Господину Јовану, који је у ове дане својим одважним свједочењем Јеванђеља постао савјест православних у Македонији. Због тога је данас гоњен од браће своје и силних овога свијета као што је некада христолики Давид био гоњен од Саула. Помолимо се, сви свети оци, браћо и сестре, да Господ својом силом и Духом истине укријепи митрополита Јована и да оне који га гоне уразуми, ради спасења вјерних у Македонији.

Овим данашњим свечаним чином преузимају пуну одговорност епископске службе, не изоловано, него у литургијском и канонском заједништву са свим православним архијерејима једне Свете Саборне и Апостолске цркве. Због тога ћу се на првом мјесту старати да његујем чистоту и духовно богатство православне вјере, руководећи се у свему Светим Писмом и Светим Предањем, правилима светих васељенских и помјесних сабора и богонадахнутим учењем светих отаца. Исто тако ћу се трудити да у светој вјери поучавам повјерено ми свештенство и монаштво и да их подстичем да проповијодају Јеванђеље Божије и ријечју и примјером побожнога живота. Проповијед Јеванђеља нећу темељити на људској мудрости, него на Христу, распетом и васкрслеме из мртвих. А организацију црквеног живота нећу правити по увијек непоузданом свјетском искуству, него полазећи од евхаристијске заједнице и јединства вјерних у чаши Господњој. Јер Црква живи и функционише као Тијело Христово, а не као било која, макар и добро уређена, свјетска институција.

Вјерујем и свједочим да се у Цркви открива смисао постојања цијеле творевине, смисао људскога живљења и неуништива љепота стварања. Зато сам позван ријечју апостола Павла “да расвијетлим свима устројство тајне од вјечности сакривене у Богу, да се кроз Цркву обзнани многострука мудрост Божија.

Настојаћу да се сви вјерни, нарочито млади, укључују у живот Цркве и њене различите службе, како би богомдане таленте умножавали, освећивали и оплемењивали, што више добра у овом животу чинили и душе своје спасавали. Примам на себе, са унутрашњим трепетом, ову бригу о људским душама, које ми Бог у Цркви својој повјерава, да би добре у добру утврђивао, слабе кријепио, сиромаше помагао и младе васпитавао. Тражићу изгубљене овце дома Израилева, да бих Господу могао дати одговор у дан страшнога суда Његовога:

“Ево мене и дјецe моје духовне које ми даде Бог.

Трудићу се, и вјерне на то упућивати да не заборављају духовно огњиште српскога народа, мученичко Косово и Метохију, тамо распети народ, једнако прогнанике и оне који су ријешили да остану, и посебно светиње: Пећку Патријаршију, Високе Дечане, Грачаницу, Девич и остале. Те светиње је народ ове Епископије свом душом увијек љубио и њима пјешке на причешће и молитву долазио.

Ова Епископија се обнови благословом Светога Саве и Светога Василија Острошког, а из мучеништва њеног последњег митрополита Пајсија, и љубављу народа који очува вјеру својих отаца. Сагледавши добро њене могућности и духовне ризнице које посједује, високопреосвештени митрополит црногорско-приморски Господин Амфилохије, предложио је да се она обнови, што је Свети архијерејски сабор са нашим светим патријархом Павлом, одмах благословио.

Настојаћу да чувам и унапређујем добре односе са Римокатоличком црквом, темељећи се на оним непроцењивим духовним ризницама хиљадугодишњег заједништва. Такође, живјећу у добрим односима са Исламском вјерском заједницом и са свим добрим комшијама, јер свима нам је Бог заповиједио да добро чинимо и да се на такав начин спасавамо.

Од свега срца благодарим свима који су дошли данас на ову свету службу и на овај велики чин, да се заједно помолимо Богу, свима а нарочито браћи и сестрама монасима и монахињама са мученичког Косова и Метохије. Посебно поздрављам свештенство Руске Православне Цркве, који нам дођоше са иконом мироточивом светоцарствених мученика Романових. Такође, поздрављам браћу и сестре монахе и монахиње који су дошли из Француске, православне хришћане који су дошли да учествују у овом светом чину. Божји благослов свима и молитве Свете Богородице, Светога оца нашега Саве српскога и Свете Марије Магдалине са свима вама. Амин!

(Глас Црногораца, 6. јул 2002. године)

Велики догађај у манастиру Ђурђеви ступови у Беранама

Устоличење Јоаникија за епископа будимљанско-никшићке епархије

Беране, 4. августа—У присуству великог броја вјерника, грађана и свештеника јуче је у манастиру Ђурђеви ступови у Беранама, обављено устоличење његовог преосвештенства господина **Јоаникија (Мићовића)**, досадашњег администратора будимљанско-никшићке епископије у трон епископа будимљанско-никшићког. Његово устоличење обављено је у оквиру обилежавања обнове епархије и 350 година након насилног укидања будимљанске митрополије. Поводом устоличења господина Јоаникија у манастиру Ђурђеви ступови одржана је света архијерејска литургија, коју је служило више владика и свештеника Српске православне цркве, заједно са митрополитом црногорско-приморским и зетско-скендеријским **Амфилохијем**.

У подне, у порти манастира одржана је духовна академија. Бесједио је митрополит Амфилохије, а великом броју присутних обратио се и навоустоличени владика будимљанско-никшићке епископије.

Устоличењу епископа Јоаникија присуствовали су поред великог броја вјерника, грађана и свештеника и бискуп которски господин **Илија Јањић** као и поглавар Исламске заједнице у Црној Гори реис хаџи **Идриз Демировић**. Након свете архијерејске литургије и духовне академије одржан је народни сабор и “трпеза љубави” у ресторану “Национал”, гдје су поводом устоличења на трон епископа будимљанско-никшићког господина Јоаникија честитке упутили реис хаџи Идриз Демировић, бискуп которски Илија Јањић, савезни министар вјера др **Богољуб Шијаковић**, председник СО Беране **Реља Јованчевић** и у име Удружења Васојевића из Београда проф. др **Милија Зечевић**, књижевник **Матија Бећковић**, а у име Народне странке Никшића поклон у књигама обновљеној Епископији уручио је **Саво Ђурђевац**. На “трпези љубави” прочитана и телеграм честитка коју је упутило његово краљевско височанство престолонаследник **Александар**.

(текст из “Побједe”, 4. август, 2002)

Епископ будимљанско-никшићки
господин Јоаникије

Здравица Митрополита црногорско-приморског Амфилохија, владике Јоаникија и проф. др Милије Зечевића у Владикином двору код Ђурђевих ступова, август 2002.

Догађаји, акције, иницијативе

Капитална дела: Лексикон истакнутих личности

Почасни гост на свечаности, Његово Преосвештенство Патријарх Српски господин Павле, са домаћином Проф. др Милијом Зечевићем

Једно од капиталних дела које је, у оквиру богате и разуђене издавачке делатности, штампало Удружење Васојевића, неколико издања, је **Лексикон истакнутих личности из Црне Горе у Србији**.

Већ уз прво издање, чијој промоцији уприличеној на свечаности поводом славе Светога Саве, којој је присуствовао и Патријарх Српски господин Павле, уредништво је саопштило своје критеријуме за избор истакнутих личности уз напомену да тај број „није ни приближан оном броју стваралаца из Црне Горе који живе и раде у Србији, а који су, својим радом и дјелом, дотакли сами врх у науци, умјетности и уопште у дјелатностима којима су се бавили“.

У том издању, које је касније допуњавано, личности су поређане по делатностима и – азбучном реду:

ЕКОНОМСКЕ НАУКЕ: проф др Милош Алексић, Раде Барац, проф др Војин Бјелица, Војислав Деспотовић, проф др Владо Ђолевић, проф др Бошко Ђурић, проф др Миодраг Зечевић, проф др Томислав Зечевић, др Душан Јаничић, мр Иво Лубарда, Момир Јовановић, др Вук М. Обрадовић, Драгоје Раичевић, Димитрије Томовић, проф др Бранислав Шошкић

ИНТЕРНАЦИОНАЛНИ МЕНАѢМЕНТ И БИЗНИС: проф др Милија Зечевић

ИСТОРИЈСКЕ НАУКЕ: проф др Веселин Ђуретић, Миодраг Јоксимовић, Видак Перић, проф др Растислав Петровић, академик Владо Стругар

КЊИЖЕВНОСТ: проф др Добрило Аранитовић, Матија Бећковић, Велизар Бошковић, Драгомир Брајковић, Живојин Влаховић, Бошко Вујачић, Душан Вулетич, Војислав Ђуровић, Драгутин Јовановић, Миле Кордић, Ђурица Лабовић, Радослав Пајковић, проф др Драгољуб Петровић, проф др Бранко Поповић, Драгомир Ђулафић, Миладин Ђулафић, Милош Ускоковић

МАТЕМАТИЧКЕ НАУКЕ: Војин Војиновић

МЕДИЦИНСКЕ НАУКЕ – ЛЕКАРИ: др Ратомир Бајагић, др Миодраг Благојевић, доц. др Данило Брајовић, прим. др Вукман Глигоровић, проф др Радоња Зековић, проф др Милован Зечевић, проф др Светомир Ивановић, прим. др Божидар Јоксимовић, прим. др Владимир Кенић, проф др Павле Ковачевић, проф др Момчило Крговић, проф др Миомир Лепосавић, прим. др Томислав Малишић, др Радослав Маријановић, прим. др Милан Милачић, проф др Вујадин Мујовић, проф др Мирко Пејовић, проф др Божина Радевић, проф др Шпиро Радуловић, проф др Јован Стриковић, прим. др Комнен Тмушић, др Томислав Томић, проф др Радоје Чоловић, проф др Вучина Шћекић

НОВИНАРИ: Светислав Вуковић, Милош Милатовић, Мирослав Стојановић

ПРАВНЕ НАУКЕ: Милан Вешовић, мр Боривоје Вукићевић, мр марко Ницовић, Бранислав Новаковић, проф др Гавро Перезић, Драго Пјешчић, Лазар Раонић, Миливоје Стаматовић, мр Миодраг Тмушић, Радомир Тодоровић, проф др Боро Чејовић, Љубомир Шљукић

СПОРТ: Миљан Миљанић, др Мирослав Поповић, Вук Рашовић

ТЕОЛОШКЕ НАУКЕ: проф др Димитрије Калезић

ТЕХНИЧКЕ И ОРГАНИЗАЦИОНЕ НАУКЕ: проф др Вујадин Вешовић, проф др Душан Вучуровић, Миљан Зечевић, Душан Стругар

УМЕТНОСТ: мр Вук Бојовић, проф др Здравко Велимировић, Драгиша Марсенић, Мило Стојковић

ФИЗИЧКЕ НАУКЕ: проф др Јагош Пурић, др Милан Распоповић

ФИЛОЗОФСКЕ НАУКЕ: проф др Ранко Булатовић, проф др Драгутин Лековић

ФИЛОЛОШКЕ НАУКЕ: проф др Миљан Мојашевић, проф др Вучина Раичевић, проф др Драгутин Ђупић

У ред капиталних издања Удружења спада и књига **Доктори наука из Васојевића** аутора др Луке Кастратовића, а Удружење је, финансијски и на друге начине, помогло штампање монографија као што су **Беранска гимназија** (Зоран Зечевић) и монографија две вероватно најбоље генерације **Беранске гимназије, Генерација 57. и Генерација 59.**

КОСОВО ЈЕ СРЦЕ СРБИЈЕ

Велики протестни скуп у Београду у одбрану интегритета и целовитости Србије

Objavljeno kao dodatak
nedeljnika **VREME**
br. 895 od 28. februara 2008.

*Ректори, професори и студенти на протесту подршке
На слици: проф. др Милија Зечевић, ректор Европског универзитета*

Догађаји, акције, иницијативе

Златна повеља Путину

Удружење Васојевића, географски и сроднички највећег српског племена из Црне Горе, са седиштем у Београду, које има и гаји пуну свест о свом давном пореклу из далеких руских простора, покренуло је, с наглашеним задовољством и уз пуну сагласност свих чланова (његове Скупштине), иницијативу да се (тада) председнику Руске федерације ВЛАДИМИРУ ПУТИНУ додели НОБЕЛОВА НАГРАДА ЗА МИР.

У ширем образложењу ове иницијативе, Путину се, између осталог, одаје захвалност што се, вођен сопственом политичком филозофијом, у случају Косова, доследно и безрезервно залагао за поштовање глобалних и неприкосновених принципа правде и права у међународним односима који гарантују целовитост и интегритет суверених држава, па тиме и Србије“.

УДРУЖЕЊЕ ВАСОЈЕВИЋА

Додељује

ЗЛАТНУ ПОВЕЉУ

ВЛАДИМИРУ ПУТИНУ Председнику Руске Федерације

Златна повеља се додељује за допринос миру, демократији и афирмацији младе генерације у читавом свету.

Васојевићи се поносе председником Владимиром Путином и као потомци Немањића високо цене и воле руски народ.

С поштовањем

**ПРЕДСЕДНИК
УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА**
Др Лука Кастратовић

**ПОЧАСНИ ПРЕДСЕДНИК
УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА**
Проф. др Милија Зечевић

*Догађаји, акције, иницијативе***ПОЧАСНИ ЧЛАН ПРЕДСЕДНИШТВА
УДРУЖЕЊА ВАСОЈЕВИЋА***Амбасадор Русије у Србији**Александар Конузин***КОНУЗИН Александар Васиљевич**

Рођен је 1947. године. Има факултетско образовање, 1971. године завршио је Московски Државни Институт за међународне односе МИП. Говори енглески и француски.

У дипломатији је од 1971. године. Радио је у амбасадама у Камеруну (1971.-1973.), Габону (1974.-1978.), Алжиру (1981.-1986.), Француској (1991.-1996.), у Сталној Мисији Русије у УН у Њујорку (2001.-2005.).

Од 2005. године до априла 2008. године – Директор Департмана за међународне организације МИП Русије.

18. априла 2008. године А.Конузин је уручио Председнику Републике Србије Б.Тадићу Акредитивна писма, којима га Председник Руске Федерације Владимир Владимирович Путин акредитује као Изванредног и Опумоћеног Амбасадора Руске Федерације у Републици Србији.

Има дипломатски ранг Изванредног и Опумоћеног Изасланика 1. класе.

Ожењен је, има кћерку.

*9.мај – Дан Победе.**Свечано полагање венаца на гробљу Ослободиоца Београда**Кремљ, Москва*

ОСВЕЋЕЊЕ ЦРКВЕ СВЕТЕ ТРОЈИЦЕ У ВИНИЦКОЈ

СВИ СУ ХРАМОВИ И ЦРКВЕ У НАМА И СА НАМА

У Виноцкој, у питомом селу у горњем току ријеке Лим, удаљеном од Берана 6 километара, у којој живи око 20 братстава, 300 домаћинстава са преко хиљаду становника, почела су поново да звоне црквена звона.

Епископ Будимљанско-никшићки господин Јоаникије и проф. др Милија Зечевић

“Према предању некада је ово село имало храм и од тога храма остао је само један камен који је био довољно свет да се од њега крене даље, да настане нови храм”, казао је владика Јоаникије бесједећи приликом завршетка радова и освећења цркве Свете Тројице у Виноцкој.

Тај, како га је народ назвао свети камен, није се дао отргнути од црквине. Био је ту да чува и да опомиње. За оне вјерније он је и даље представљао часну трпезу. У књизи “Виноцка”, аутора Јована Зечевића, у одјељку “Остаци старина” стоји да се у Виноцкој пет мјеста сматрају као црквине или нека светилишта, и то: у Селу (заселак иза школе) на Граду, Дубовима, на Подима и на Побрњу. Према писању Јована Зечевића “Црквина у засеоку Село налази се у средишњем дијелу села и сматрала се као главна. На том мјесту су се све до краја Првог свјетског рата налазили остаци трошних зидина неке старе црквине и међу њима један камен исклесан у виду стола, који је, вјероватно, служио за вјерске обреде, као нека света трпеза. Народ је овај камен сматрао за свету ствар и за њега је везивано много сујеверја. Одмах послје тог рата, на том мјесту је саграђена зграда основне школе (мања брвнара) и због тих радова зидине су порушене и у темељ уграђене, а свети камен је одбачен ван зграде. Те 1919. године у селу је помрло много дјеце (око 25) од шарлаха, па су сујеверни то приписивали гријеху због одбацивања овог камена, чак су и смрт Мила Сајичића и Јефта Зечевића, који су били главни организатори градње школе, доводили у везу са овим гријехом. У вези са тим инсценирана су и разна привиђења на овом мјесту. Јован Милићев Зечевић-Вате пронио је по селу причу како је једне суботе при повратку из Берана у школи видио свјетла и чуо гласове. Када је отворио врата видио је тобоже да горе многе свијеће и да један стари свештеник са брадом држи богослужење. Кад га је видио рекао му је да ће све у селу помријети ако камен не врате на старо мјесто. Послје тога камен је унесен у школу и постављен у канцеларију учитеља. Када је ова зграда порушена и школа саграђена на другом мјесту, камен је ту остао и сада се налази уз споменик борцима палим за слободу”.

селу помријети ако камен не врате на старо мјесто. Послје тога камен је унесен у школу и постављен у канцеларију учитеља. Када је ова зграда порушена и школа саграђена на другом мјесту, камен је ту остао и сада се налази уз споменик борцима палим за слободу”.

Био је свети камен ту задуго. Онда се, опет према казивању сељана, које ми је испричао један од првих чланова Одбора за изградњу цркве Свете Тројице, Миомир Зечевић, један од мјештана усудио да тај камен помјери, јер се естетски није уклапао у споменички комплекс. Одгурао га је низ падину иза споменика. Пошао је кући и стрпоштао се низ степенице. Онако угруван отишао је и врати свети камен на његово првобитно мјесто. Има, каже Миомир, још много прича о утицају тог камена и његовом значењу за сељане, али се зна и то да се касније нико није усудио да га помјери. Све значајније што се дешавало или договарало у селу, дешавало се око њега.

(текст преузет из часописа Свевиће)

Црква Свете Тројице у Виноцкој

Угледни савременици

Његово Преосвештенство Господин Јоаникије Епископ будимљанско-никшићки

ВЛАДИКА ЈОАНИКИЈЕ

обновом светиња започео је и обнову монаштва по општежитељном или скитском уставу. Покренуо је Епархијски лист «СВЕВИЋЕ» и издавачку дјелатност у Епархији.

Од 2005. до 2007. године био је члан Св. Архијерејског Синода СПЦ и у том времену био је члан Синодске делегације која је упућена на разговоре са Његовом Светошћу Патријархом московским и све Русије Алексијем II и Митрополитом смоленским Господином Кирилом (садашњим Руским Патријархом), као и са најважнијим државним институцијама Руске Федерације.

Међународна кадровска академија из Кијева додијелила му је почасни докторат децембра 2002. године.

У име Српске Православне Цркве пратио је десницу Св. Јована Крститеља из Москве за Нижњи Новгород. Као члан делегације града Берана узео је учешћа у братимљењу тог града са градом Костромом 2005. године и дао свој допринос на унапређењу братске сарадње истих.

Студије и чланке из области богословља, историје Српске Православне Цркве и књижевности објављује у црквеним часописима и грађанској периодици. Учествовао је на више међународних и научних скупова на теме односа између цркве и државе данас.

Његово Преосвештенство Епископ будимљанско-никшићки, Господин ЈОАНИКИЈЕ Мишовић је рођен 20. априла 1959. године у Велимљу (Бањани). Гимназију је завршио у Никшићу. Дипломирао је на Богословском факултету СПЦ у Београду 1990. године и апсолвирао философију на Филозофском факултету у Београду.

Замонашио се у манастиру Ћелија Пиперска 30. октобра 1990. године. Рукоположен је у чин јерођакон 7. фебруара 1991. године, а у чин јеромонаха 17. фебруара 1991. године, када је и постављен за в.д. настојатеља манастира Савина. 1. септембра 1992. године постављен је за настојатеља Цетињског манастира, наставника и главног васпитача у новообновљеној Цетињској богословији. Септембра 1995. године унапријеђен је у чин протосинђела и постављен за в.д. ректора Цетињске богословије.

За викарног епископа Будимљанског изабрао га је Свети архијерејски Сабор на редовном засиједању маја мјесеца 1999. године. Хиротонисан је на Цетињу у чин епископа од стране Патријарха српског Господина Павла, уз саслужење Митрополита Амфилохија и још 12 архијереја, 3. јуна 1999. године.

Свети Архијерејски Сабор СПЦ на мајском засиједању 2001. године основао је Епархију будимљанско-никшићку са сједиштем у Ђурђевим Ступовима и за њеног администратора поставио је викарног Епископа будимљанског Господина Јоаникија.

Свети Архијерејски Сабор на мајском засиједању 2002. године изабрао га је за Епископа будимљанско-никшићког, а устоличење је обављено 4. августа у манастиру Ђурђеви Ступови у којем је било древно сједиште Епископије будимљанске основане Светим Савом 1220. године.

Од избора за Епископа будимљанско-никшићког Епископ Јоаникије покренуо је у повјереној му Епархији обнову раније порушених и изградњу нових цркава и манастира, више од 50 светиња од којих су већина већ завршене и освештане. Са

Угледни савременици

Проф. др Бранислав Шошкић

Врсни економиста, уважени учитељ многих генерација студената, ангажовани интелектуалац неисцрпне енергије

Академик проф. др Бранислав Шошкић је редовни професор Економског факултета Универзитета у Београду (од 1965), редовни је члан Црногорске академије наука и умјетности (ЦАНУ, од њеног оснивања 1973), Европске академије наука и уметности (од 1992), Академије економских наука (од њеног оснивања 1997) и Научног друштва Србије (од његовог оснивања 1969), председник Одбора за економске науке ЦАНУ (од његовог оснивања 1973), ректор је Међународних постдипломских студија Европског центра за мир и

Лењинград, Соренто, Њу Делхи, Бомбај, Бангалоре, Мадрас, Калкута, Веч, Букурешт, Лабок, Дар Ес Салам, Морогоре, Сејшели, Пекинг, Китакуиши и др.).

На Економском факултету у Београду био је, поред осталог, шеф катедре, председник Вијећа последиједипломских студија, председник Савјета Економског факултета, као и председник Савјета Универзитетског међународног центра за друштвене науке, Универзитета у Београду.

Уз то је био члан економских савјета Србије и Црне Горе, Савезног економског савјета (два мандата), Међународног комитета за изучавање савременог капитализма и економске теорије, Управног одбора научне секције Савеза економиста Југославије, члан Матичарске комисије за избор првих чланова Друштва за науку и умјетност Црне Горе, члан савета и редакција наших и међународних часописа, зборника и енциклопедија, члан Савезне комисије за израду Дугорочног програма економске стабилизације (1981-1983), члан Савезне стабилизационе комисије (1983-1986). Обављао је и многе друге истакнуте јавне функције. Био је посланик Савезне скупштине и предједник Одбора за високо школство и Одбора за образовање Просвјетно-културног вијећа (у два мандата, 1966-1970, 1970-1975), председник Републичке заједнице образовања СР Србије (1967-1970).

Академик Шошкић је објавио преко 400 научних и стручних радова, књига, монографија, студија и уџбеника, зборника, научних реферата и саопштења на домаћим и међународним скуповима, чланака и осталих текстова на нашем и страним језицима (енглески, француски, руски, шпански, италијански, немачки, чешки, пољски, бугарски и албански). Најпознатије су му књиге: *Развој економске мисли* (Награда Београдског универзитета), *Производња, запосленост и стабилизација*, *Расподела дохотка у тржишној привреди* (Октобарска награда Београда), *Теорија вредности – класична економска анализа*, *Економска анализа I и II*, *Економска цена образовања*, *Економске доктрине* (Тринаестојулска награда), *Економска мисао и економска политика*.

Редактор је, писац предговора и коаутор великог броја зборника са наших и међународних научних скупова у организацији Научног друштва економиста, Економског факултета и Универзитета у Београду, Црногорске и осталих академија наука и умјетности и других.

Селективна и потпунија библиографија му је објављена у спомен књигама Економског факултета Универзитета у Београду за 1967, 1977, 1987. и 1997. годину, Црногорске академије наука и умјетности за 1983, 1993, 1998. и 2003. годину, Научног друштва Србије за 1989, 1999. и 2004. годину, као и у (доле наведеним) нашим и међународним енциклопедијама и лексиконима.

Добитник је повеље (1967) и повеље и плакете (1977) Економског факултета у Београду и повеље (1980) у Крагујевцу, плакете Коларчевог народног универзитета (1977), захвалнице Савеза економиста Србије (1979) и Југославије (1982), награде Београдског универзитета за најбољи универзитетски уџбеник (1970), Октобарске награде Београда за најбоља достигнућа у области науке (1971), Тринаестојулске награде за најбоља научна остварења (1977), награде АВНОЈ-а за стваралаштво и рад од општег значаја за развитак Југославије у области економских наука (1984).

Академик Шошкић ушао је у све наше и многе стране енциклопедије: *Ко је ко у Југославији*, *Мала енциклопедија Просвета*, *Ко је ко у Србији*, *Ко је ко у Црној Гори*, *Who's who in the World*, *International Bank of Honour*, *Men of Achievement*, *International Register of Profiles*, *Biography International*, *International Directory of Distinguished Leadership*, *Millennium Hall of Fame*, *Five Hundred Leaders of Influence*, *International Who's Who of Contemporary Achievement*, *The Man of the Year 1997* и друге.

Одликован је са више ратних и мирнодопских одликовања – *Медаља за храброст*, *Орден за храброст*, *Орден заслуга за народ*, *Орден Републике са сребрним венцем*, *Орден рада са црвеном заставом*, *Орден Републике са златним венцем* – као и неких иностраних.

Црногорска Академија наука и умјетности је њему у част објавила обиман јубиларни зборник *Научна мисао академика Бранислава Шошкића* (1994).

Уврштен је и у најновију енциклопедијску едицију (на српском и енглеском) *Срби који су обележили XX век – пет стотина личности*. (2005.)

развој (ЕЦПД) Универзитета за мир Уједињених нација, емеритус професор ЕЦПД (од 2007), редовни је члан (од оснивања 1961) и (први и доживотни) председник Научног друштва економиста (раније: Југославије, сада: Србије и Црне Горе).

Био је (у два мандата) декан Економског факултета у Београду (1964-67), директор (његовог) Института за економска истраживања (од оснивања, 1961-84), председник: ЦАНУ (два мандата, 1981-85), Председништва (и Савјета) академија наука и умјетности СФР Југославије (1981-85), Југословенске комисије за УНЕСКО, Савјета *Енциклопедије Црне Горе*, први председник Међуакадемског одбора за економске науке (1983-91), председник Научног друштва економиста Југославије (1994-2002). Био је такође члан (1984-85) и председник Председништва Црне Горе (1985-86).

Рођен је 19. новембра 1922. у Гусињу (од оца Васа и мајке Вукане). Основну школу и ниже разреде гимназије завршио је у Новом Пазару, а матурирао (1940) у Беранама (са одличним успјехом). Још као гимназијалац, постао је члан СКОЈ-а. Студије је започео 1940/41. на Београдском универзитету.

Учесник је НОР-а (од 1941). Хапшен је и интерниран у логоре Албаније. Био је руководилац СКОЈ-а и председник Народне омладине среза Беране. Члан је СКЈ од 1943. године. Као политички комесар батаљона, учествовао је у ослобађању Београда; био је секретар СКОЈ-а дивизије, замјеник политикомесара бригаде итд.

Студирао је (од 1947/48) и дипломирао на Економском факултету у Београду (1951), након чега је, на захтјев Београдског универзитета и Министарства просвјете, као најбољи дипломирани студент (преведен, као мајор ЈНА, у резерву) изабран за докторанта, а потом асистента (1952); докторирао је 1954, за доцента изабран 1955, за

ванредног 1960. и за редовног професора 1965. на предмету Економске доктрине, односно Развој и савремена економска мисао и (последипломском) Запосленост и стабилизација.

Више пута и више година био је Visiting Scholar и/или (Distinguished Fulbright) Visiting Professor на страним универзитетима, нарочито у Шкотској (Ст. Андрејс, читава 1955/56), Енглеској (Cambridge, читава 1956/57) и САД (Harvard и Berkley, читава 1962/63, South Florida 1971/72, 1973/74), читава 1974/75, Rexas Tech, 1978/79. и др.). Као гост страних академија наука и универзитета држао предавања и поднео велики број научних реферата на научним скуповима у иностранству (Париз, Софија, Братислава, Рапало, Венеција, Москва, Остин, Њујорк, Белатонфиред, Лођ, Хале, Нијенроде, Емеронвил, Салцбург, Варшава, Праг, Познањ, Вајмар, Будимпешта, Плзењ, Берлин, Росток, Женева, Беркли,

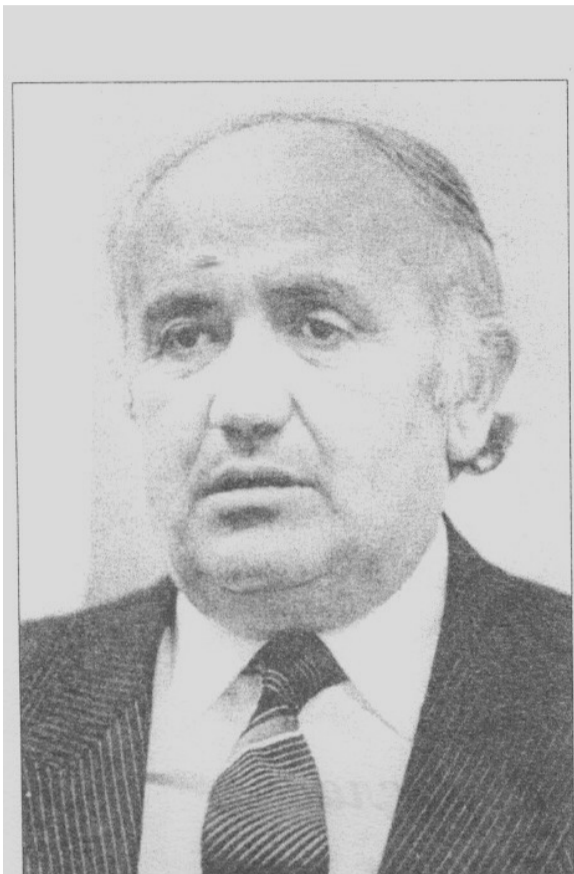

Кућа породице Шошкић у Беранама: Бранислав, Будислав, Лепосава и Горица са родитељима Васом и Вуканом (снимак из 1940)

Угледни савременици

Проф. др Миомир Дашић

Изузетан педагог, историчар великог угледа и утицаја, академик, темељити истраживач и зналац завичајне прошлости

Рођен је 12. децембра 1931. године у селу Ровцима, општина Беране. Основну школу завршио је у мјесту рођења а гимназију у Беранама. Историјске науке је дипломирао на Филозофском факултету у Београду, фебруара 1954. године. Послије завршетка студија радио је као професор Гимназије у Беранама (Иванграду), а од 1960. до 1962. године био је на постдипломским студијама на Филозофском факултету у Београду, гдје је постао први магистар историјских наука. На истом Факултету је стекао и докторат историјских наука.

Од 1962. до 1972. био је директор Гимназије у Беранама (Иванграду), када је прешао у Подгорицу (Титоград) и до 1978. радио као руководилац Сектора за просвјету и културу у Републичком заводу за међународну научну, културно-просвјетну и техничку сарадњу. Истовремено је у звању професора више школе предавао историју народа Југославије на Педагошкој академији у Никшићу.

Када су отворене четворогодишње студије историје на Филозофском факултету у Никшићу (1981), изабран је за ванредног, а 1986. године за редовног професора за предмете историја народа Југославије и увод у историју са основама помоћних историјских наука. Шеф је Катедре за историју јужнословенских народа у новом вијеку.

Био је посланик скупштине СР Црне Горе (1963-1969) и члан Републичке и Савезне конференције ССРН Југославије. Од 1975. до 1979. године био је предсједник Друштва историчара Црне Горе, а од 1985. до 1989. предсједник Савеза историчара Југославије. Биран је за члана Педагошког савјета Црне Горе, члана Жирија за Тринаестојулску награду, члана Југословенског форума за људска права, члана Југословенског националног комитета за историјске науке, предсједника Комисије за израду наставног плана и програма за историјске науке Филозофског факултета Универзитета Црне Горе, члана комисија за наставу историје за основну школу и средње школе, универзитетских комисија (за међународну сарадњу, издавачку дјелатност и др.), предсједника Удружења универзитетских наставника и других научних радника и секретара Одбора за историјске науке ЦАНУ. Сада је члан више међуакадемијских комисија и бројних других стручно-научних тијела.

За ванредног члана Црногорске академије наука и умјетности изабран је 1991, а за редовног 1996. године.

Од 1993. до 1997. године био је секретар Одјељења друштвених наука и члан Предсједништва Црногорске академије наука и умјетности. У октобру 1994. године поново је изабран за предсједника Савеза историчара СР Југославије, на чијем се челу и сада налази.

За успјешне резултате у настави и науци више пута је награђиван и одликован и добитник је награда "21. јул", "17. јули" и "30. септембар".

Стручно-научна активност проф. др Дашића је обимна, разноврсна и садржајна. Учествовао је у нашој земљи на више од осамдесет симпозијума и других научних скупова са рефератима и саопштењима, као и на неколико међународних научних скупова и конгреса и састанака разних комисија за међународну сарадњу Савеза историчара Југославије. Био је организатор Девог и Десетог конгреса историчара Југославије (Приштина, 1987; Београд 1997), на којима је поднио уводне реферате.

У својству предсједника савеза историчара Југославије организовао је четири симпозијума о настави историје у претходној Југославији.

Објавио је пет књига: *Ослободилачки покрету Доњим Васојевићима 1861. и 1862. и његов одјек у Санџаку*, Врање, 1982, стр. 129; *Васојевићи од помена до 1860. године*, Београд, Народна књига 1986, стр. 620; *Уводу историју са основама помоћних историјских наука*, НИО "Универзитетска ријеч", Титоград, 1988, стр. 328; *Васојевићи у устанцима 1860-1878. године*, Побједа, Подгорица, 1992, стр. 707; *Карађорђевићи из Васојевића. Сагласност историјских извора и народног предања о поријеклу Карађорђевића*, Андријевица, ИП "Ступови", 1996, затим 148 обимнијих научних студија, чланака, распарва и прилога из историје Црне Горе и српског народа уопште и око 420 стручних текстова, приказа, рецензија, полемичких написа и интервјуа.

Био је (и сада је) уредник или члан редакције више часописа ("Токови", "Истријски записи", "Југословенски историјски часопис", "ВиПеип бСЈеппТцие", "Настава историје" итд.), зборника радова, као и других периодичних публикација и листова. Био је уредник Гласника Одјељења друштвених наука ЦАНУ (1992-1996).

На семинарима и другим стручним скуповима у Црној Гори и у Југославији одржао је више од 90 предавања. Држао је предавања из историје Црне Горе и Југославије и на Славистичком семинару Универзитета у Утрехту (Холандија, 1980), на Високој педагошкој школи у Кракову (1987), на Историјском факултету Државног универзитета "М. Ломоносов" у Москви (1987), Кијевском универзитету и Слављанском универзитету у Кијеву (1998). Публиковао је четири научна рада и у страним публикацијама (у Утрехту, Кракову, Москви и Њемачкој). Иступао је са рефератима на међународним научним скуповима (у Москви, Београду, Анкари, Транију, Кијеву, Прагу и Бечу).

Из био-библиографије се види да је М. Дашић научне, стручне и публицистичке радове објављивао у преко 40 часописа, листова и осталих периодичних публикација.

Боравио је на стручном и научном раду (студијским боравцима) у иностранству (Француска, СССР, Пољска, Холандија, Чехословачка и Украјина).

Аутор је преко четрдесет реферата за избор у научна и наставна универзитетска звања и за избор чланова академије.

Био је и сада је ментор, члан или предсједник комисија за израду \ одбрану магистарских теза и докторских дисертација.

Главна подручја његовог научног интересовања су *историја Црне Горе од XV до почетка XX вијека*, *историја српског народа у новол вијеку*, *истаржисање наставне праксе историје и њено теоријст осмишљавање и уопштавање* и *методолошка проблематика историјске науке*.

Писац је многих рецензија књига, зборника радова и представљао ј бројне књиге и држао бесједе о историјским личностима и догађајима на јавним трибинама.

Од 1997. године је потпредсједник Црногорске академије наука и умјетности, предсједник Комисије за међународну сарадњу ЦАНУ, чла! научног међуакадемијског одбора за истраживање археолошко локалитета Дукља; руководилац је научних пројеката.

Предсједник је Научног вијећа Историјског института Црне Гор (од 1994).

Академија природних и друштвених наука Русије изабрала је V Дашића (5. јуна 1998) за свог иностарног члана.

Говори руски, а служи се и другим словенским језицима француским.

Угледни савременици

Проф. Др Слободан Томовић

Ренесансна личност по ширини интелектуалних интересовања, талента и знања

Слободан Томовић: редовни професор Универзитета, филозоф, књижевник. Рођен је у Маташеву 1929. године у интелектуалној породици. Основну школу учио је у Маташеву. Гимназију у Колашину, Беранама и Никшићу. Дипломирао је на Филозофском факултету у Београду, група Чиста филозофија. Студирао је и богословију. Докторску дисертацију одбранио је на Београдском универзитету темом Његошева филозофија 1973. године. Прекидао је редовно школовање због ратних прилика и послератног хапшења. Послије Другог свјетског рата хапшен је три пута и осуђиван од стране војних, редовних и дисциплинских судова на одговарајуће временске казне односно искључење са Универзитета. Кажњаван је због своје антикомунистичке дјелатности и залагања за вишепартијску парламентарну демократију. Радни вијек започео је као професор филозофске групе предмета у пећкој Гимназији 1957. године. Затим, Смедеревској Паланци, Беранама и Подгорици. У звање редовног професора универзитета изабран је 1979. године. После наставе на факултету, од 1977-1992. године научни је секретар редакције Енциклопедије Југославије за Црну Гору. Звање Научног савјетника стекао је 1978. године. Од 1982-1991. године хонорарно предаје на постдипломским студијама у Дубровнику. У међувремену више пута је одбио кандидатуру за избор у Црногорску академику наука и умјетности, приступницу загребачког ПЕН клуба и слично. Од марта 1993-2000. године био је министар вјера у Влади Републике Црне Горе. Никада није припадао ниједној политичкој партији. Никада није награђен или одликован. До сада је објавио педесет филозофских књига и филозофско драмских текстова, као и неколико стотина чланака и студија по разним листовима и часописима. Учествовао је на бројним научним конгресима и скуповима у земљи и иностранству.

Књиге са оригиналним филозофско природно-научним хипотезама: Сами смо у свемиру; Бог је створио живот; Филозофија времена

КЊИГЕ

Филозофско-литерарног карактера: Јунак апсурда; Кафка—визионар новог свјетског поретка;

Филозофско-богословског карактера: Христос моја истина; Филозогија откровења; Истина о истини; О бесмртности душе;

Филозофско-историјског карактера: Крај историје, Нације и државе, Нови Адам

Филозофско-правног карактера: Право и правда

Филозофско-етичког карактера: Есеј о чојству, Ликови антихриста у литератури Достојевског; Морална традиција

Црногораца

Универзитетски уџбеници и приручници: Основи теорије сазнања и логике; Кант—филозоф еванђеоског духа

Посебна издања: Слово о времену; Каузално порекло супротних права у природи; Под лупом ; Кроз свијет идеја;

Филозофско-богословски списи

Студије монографског карактера: Војвода Миљан Вуков; Војвода Гавро Вуковић; Војвода Марко Миљанов

ЊЕГОШОЛОГИЈА: Коменат Луче Микрокозма; Коментар Шћепана Малог; Коменат Горског вијенца; Његошева луча; Његошева филозофија природе; Вјечна зубља Његошева; Филозофско'богословски појмовник Његошевог дела

Драме: САТАНА ПРОТИВ БОГА; ВЕЛИКА РЕВОЛУЦИЈА; ПИЛАТОВ ПОВРАТАК; СВЕТИ ЈОВАН КРСТИТЕЉ; СУДИЈЕ; ПРЕТХОДНИЦИ УЉАНОВА; МИТ О ВЕЛИКОМ БРАТУ; ЈОСИФОВА БРАЋА; ПРАЗНИНА; ТРАУМА; ШЋЕПАН ПРВИ; СИЗИФ; СОКРАТ И МАЈСТОР; НЕРОН—ЦАР И ПЈЕСНИК; ЊЕГОШЕВА ПОТОЊА УРА; КРАЉ НИКОЛА; ПРОТОКОЛ; АЛЕКСАНДАР МАКЕДОНСКИ

Књиге у штампи: МОЈА ФИЛОЗОФИЈА; О СЕБИ И СВОМ ВРЕМЕНУ

Главни и одговорни је уредник издања и писац предговора: МЕМОАРИ ВОЈВОДЕ ГАВРА ВУКОВИЋА; ПЕТРОВИЋИ ПИСЦИ, ДУХОВНИЦИ И ВЛАДАРИ; ДЈЕЛА НИКОЛЕ ПЕТРОВИЋА; ЕНЦИКЛОПЕДИЈА "ЊЕГОШ"

Преведена дјела на енглески језик: ПРЕДГОВОР ЛУЧИ МИКРОКОЗМА; ПРЕДГОВОР ГОРСКОМ ВИЈЕНЦУ; ПОТОЊА УРА ЊЕГОШЕВА; САТАНА ПРОТИВ БОГА

Књиге у раду: ЛИЧНИ ОДГОВОР НА ХИЉАДУ КЉУЧНИХ ФИЛОЗОФСКИХ ПИТАЊА;

Угледни савременици

Проф. др Миодраг Зечевић

Витез легије части и почасни грађанин САД

Проф. др Миодраг Зечевић је један од најугледнијих банкара на југословенским и европским просторима. Читав радни век (40 година) провео је у домаћем и међународном банкарству, радећи у Југословенској банци за спољну трговину, Београдској банци, Народној банци Југославије, Француско-југословенског банци, Париз и Југословенској банци за међународну економску сарадњу, Београд. Између осталих функција најзначајније су генерални директор у НБЈ, потпредседник Београдске банке, генерални директор Француско-југословенске банке, Париз и председник Југословенске банке за међународну економску сарадњу, Београд. Бавио се образовним и научно-истраживачким радом из области банкарства, инвестиција и међународних економских односа. Биран је и за професора Више туристичке школе, Више економске школе, Економског факултета у Риједи и професор на Европском универзитету. Написао је и објавио десет књига и бројне научне студије и чланке из области банкарства, инвестиција и међународних економских односа.

Проф. др Миодраг Зечевић за свој успешан рад одликован је бројним одликовањима и признањима од којих су посебно вредна орден Републике (СФРЈ), Витез легије части (високо француско одликовање) и почасни грађанин Сједињених америчких држава.

Проф. др Миодраг Зечевић био је и активан друштвено политички у органима СКЈ, Савезу синдиката, спортским и другим друштвено политичким организацијама и биран у њиховим органима.

Миодраг Зечевић рођен је 1. маја 1939. године у селу Веничка, општина Беране, од оца Милисаве и мајке Лепосаве (рођене Раичевић).

Гимназију је завршио у Беранама 1957. године. Завршио је Економски факултет у Београду 1961. године и постдипломске студије „Међународни економски односи“ на истом факултету 1964. године. Докторирао је на Економском факултету у Београду на тему „Економска ефективност инвестиција“, 1972. године.

Радна биографија: 1961 – 1965. Југословенска банка за спољну трговину, Београд, стручни сарадник и саветник; 1966-1972. Удружена београдска банка, Београд, директор сектора и помоћник генералног директора; 1972 – 1976. директор Београдске банке у Паризу са делокругом Француска, Италија, земље Бенелукса, Шпанија и Швајцарска; 1976 – 1978. генерални директор у Народној банци Југославије; 1978 – 1986. Удружена београдска банка Београд, потпредседник; 1986 – 1997. Француско-југословенска банка, Париз, генерални директор; 1997 – 2001. Југословенска банка за међународну економску сарадњу, Београд, председник.

Од 2001. до 2009. године је редовни професор и председник Савета Европског универзитета.

Обављајући своје дужности у банкарству, пословно је сарађивао са Светском банком, Европском инвестиционом банком, Банком за међународне обрачуне – БИС, Базел, Међународном банком за реконструкцију и развој, Лондон; централним банкама и пословним банкама развијених земаља и земаља у развоју.

Од 1964 – 1970. године био је хонорарни професор у Вишој туристичкој школи, Београд и Вишој економској школи, Београд. У периоду 1970 – 1986. године на економским факултетима у Београду, Риједи, Сарајеву, Скопљу и Суботици на постдипломским студијама и на Правном факултету у Београду на постдипломским студијама држао је предавања из области банкарства, међународних економских односа и инвестиција. Од 1986 – 1998. године по позиву држао је предавања на Економском факултету на Сорбони и на Високој школи за спољну трговину у Паризу. У периоду 1978 – 1988., у име СФРЈ, био је експерт Уједињених нација за индустријски развој – УНИДО у Бечу.

Био је члан Председништва Међународне трговинске коморе у Паризу 1972 – 1986. године. Од 1976 – 1986. године био је члан Научно-истраживачког савета Народне банке Југославије, а од 1978 – 1986. члан Управног одбора Удружења банака Југославије, 1998 – 2001. члан Председништва Научног друштва економиста Југославије, 1998 – 2001. председник Управног одбора Универзитетске дечје клинике у Београду.

За редовног професора Европског универзитета изабран је 1999, а за председника Савета Европског

универзитета 2001. године (на овој дужности се и сада налази).

Носилац је бројних одликовања, од којих су најзначајнија Орден републике (СФРЈ) и Витез легије части (високо француско одликовање) и члан Асоцијације носилаца Легије части Француске. Године 1980. изабран за почасног грађанина САД (држава Небраска). Од 1980-1986. године је члан Управног одбора Фудбалског клуба „Партизан“ Београд. Члан СКЈ је био од 1957. до 1990. године. Члан је Социјалистичке партије Србије од њеног оснивања (1990).

Завршио је Школу резервних официра и има чин капетан I класе. Говори француски, енглески и руски језик.

Објавио је десет књига из области спољне трговине, међународних економских односа, инвестиција и банкарства и бројне чланке у стручним и научним часописима, као и неколико студија у сарадњи са другим еминентним професорима са наших универзитета.

Миодраг Зечевић је ожењен супругом Николином, дипломирани правник, директор за кадрове у Беобанци и има сина Слободана, дипл. правник (Сорбона), магистар и доктор наука (два доктората), редован професор за Европско право на Европском универзитету и ћерку Наташу, дипломирани правник и магистар правних наука (Правни факултет на Сорбони у Паризу), унука Марка и унуку Анастасију.

*Председник Француске Франсоа Митеран је доделио високо признање:
Витез Легије части, др Миодрагу Зечевићу*

Угледни савременици

Професор др Божина Радевић

*Лекар огромног искуства, знања, невероватне енергије
- хирург без премца*

Спасилац многих живота, велики хуманиста

Божина Радевић је рођен 23. августа 1938. године у Беранама. Реалну гимназију је завршио у родном граду 1957. године. Медицински факултет у Београду завршио је 1962. године и стекао звање доктора медицине.

Приправнички стаж обавио је у болницама у Беранама, Подгорици и на Медицинском факултету у Београду.

Од 1965. до 1970. године био је клинички лекар и специјализирао општу хирургију у болници у Беранама, Медицинском центру у Тузли и на Војномедицинској академији у Београду.

Завршни испит из опште хирургије дао је 1970. године на Војномедицинској академији у Београду.

Специјализацију из области кардиоваскуларне хирургије завршио је на Институту клиничке и експерименталне медицине у Прагу (двје године).

У периоду од 1988. до 1990. године усавршавао се из области васкуларне хирургије и трансплатације органа на Оксфорду и у Лондону. Своје даље усавршавање наставио је у Хјустону из области кардиоваскуларне хирургије од 1989. до 1990. године, а на Медицинском факултету и клиникама у ХанOVERу радио је на трансплатацији органа 1995. године.

Божина Радевић је учествовао у многим истраживачким пројектима:

1975-1977 - Значај протока за реконструкцију крвних судова, ИКЕМ, Праг;

1986, 1990 – Prostaglandin /Порprost, европски пројекат са Шерингом;

1975-1977 - докторска дисертација, Утицај протока на промене и дугорочну прогнозу аутовенског бајпаса у артеријском систему, одбрањена 1977. на Медицинском факултету у Сарајеву;

1994, 1995 - Експериментална трансплатација јетре, ВМА Београд;

1994, 1995 - Пројекат Института за КВБ "Дедиње", ИКВБ "Дедиње";

1994 – 1997 - Трансплатација органа - јетра, срце, панкреас, црево, ИКВБ "Дедиње".

Божина Радевић је био хирург на Хируршкој клиници у Тузли од 1967. до 1993. и на Институту за кардиоваскуларне болести "Дедиње" у Београду од 1993-2001.

Од 1978. до 1993. године био је професор Универзитета на Медицинском факултету и на Хируршкој клиници у Тузли.

Од 1993 - 2001. редовни професор Хирургије на Медицинском факултету у Београду.

У својој професионалној каријери добио је низ диплома: 1962 -диплому Медицинског факултета; 1970 - диплому специјализације опште хирургије; 1976 - диплому специјализације васкуларне хирургије; 1977 - диплому о одбрани докторске дисертације.

Поред ових диплома, добио је и многа признања, као што су сљедећа:

1978 - одлука о избору за ванредног професора на Медицинском факултету у Тузли;

1980 - одлука о избору за начелника Хируршке службе, односно Клинике КМЦ Тузла;

1981 - одлука о избору за руководиоца Хируршке катедре на МФ Тузла;

1985 - одлука о избору у звање редовног професора за предмет Хирургија са ратном хирургијом МФ Тузла;

1989 - одлука о именовану за декана Медицинског факултета у Тузли ;

1991 - одлука о именовану за декана Медицинског факултета у Тузли, други мандат;

1993 - решење о избору за главног хирурга клинике "Дедиње";

1995 - решење за избор начелника службе за трансплатацију органа;

1996 - решење о именовану и постављењу за управника Клинике за хирургију ИКВБ "Дедиње".

Тренутно се налази на позицији директора хируршке клинике ИКВБ «Дедиње» и руководиоца програма за трансплантацију органа.

Члан је многих удружења, као нпр.: Српског лекарског друштва; Хируршке секције СЛД; Интернационалног удружења ангиолога; Европског удружења за трансплатацију јетре, Интернационалног удружења за трансплантацију органа, Европског удружења за кардиоваскуларну хирургију.

Области којима се Радевић посебно бави и за које су везана његова интересовања: васкуларна хирургија: цереброваскуларна болест, болест аорте, болести висцералних крвних судова; трансплатација органа: јетра, панкреас-бубрег, црево; хирургија јетре и хирургија панкреаса.

Објавио је (као аутор и коаутор) преко двеста научних и стручних радова, три књиге као аутор и пет као коаутор.

Проф. др Божина Радевић је 1995. године успешно урадио прве трансплантације јетре у Југославији и тај програм успешно ради до сада.

Маја месеца 2001. године, урадио је и прву трансплантацију дела јетре од живог даваоца.

Он је 1996. године урадио и прву трансплантацију панкреаса у Југославији.

Угледни савременици

Професор др Милија Зечевић

Човек који је умео да „чита време“ и види више и даље од других—визионар чије су се визије оствариле

Проф. др Милија Зечевић је рођен 05. новембра 1940. године, село Веничка, у Васојевићима. Гимназију је завршио у Берамама, у Црној Гори. Завршио је Природно-математички факултет – група математика. Академски степен магистра наука стекао је на Институту економских наука у Београду; а научни степен доктора наука на Факултету организационих наука Универзитета у Београду.

Био је професор у више средњих школа за предмет Математика: Машинска школа „Бајо Секулић“, Београд; Машински центар, Раковица; Машински центар, Железник; Медицински центар, Земун; Шеста београдска гимназија; Угоститељско-туристичка школа; Геодетска школа. У том периоду написао је неколико скрипти из математике о био је коаутор уџбеника одобреног од стране Завода за издавање уџбеника.

Оснивач је Више хотелијерске школе и изабран је за њеног првог директора. Поред функције директора, био је и професор Математике и Више математике и написао је две збирке и два уџбеника.

Од 1984. године постао је директор Института за унапређење робног промета, 1 1985. створио је научни институт, Цетињска 2, Београд.

Оснивач је Института за интернационални менаџмент - МБА универзитета (првог института у југоисточној и источној Европи из области менаџмента).

Оснивач је првих студија у Београду из области менаџмента у сарадњи са Менхетн институтом за менаџмент из Њујорка и ИФАМ - Француско-амерички институт за менаџмент из Париза. Оснивач је Факултета за интернационални менаџмент, 1993. године, а касније је оснивач и власник Европског универзитета.

Европски универзитет има чланице - факултете из Београда, као и чланице из Париза, Брисела, Женева, Лондона, Беча, Њујорка, Будимпеште...

Проф. др Милија Зечевић је предавао на Ријечком универзитету у Хрватској, где је стекао звање доцента, а звање вишег научног сарадника стекао је у Србији, а ванредног и редовног професора у Београду, на Европском универзитету.

Написао је преко 200 научних радова и 20 књига – уџбеника, од којих издвајамо: Управљање предузећем (преведена на руски језик), Пословни систем, Менаџмент и рачуноводство, Менаџмент и финансије, Оперативни менаџмент, Менаџмент, Менаџерско одлучивање, Интернационални бизнис и менаџмент и Интернационални менаџмент (обе преведене на енглески језик), Интернационалне релације, Амерички и јапански бизнис и менаџмент, Глобални и транснационални бизнис и менаџмент.

Добитник је бројних признања из иностранства, и то из Кембриџа, од Америчког биографског института, Европске академије за информатизацију из Брисела, а најважнија признања су му **Гранд Доктор Западне Филозофије** Европске академије за информатизацију из Брисела и **Награда за животно дело** за допринос у области науке, образовања, интернационалног менаџмента и дипломатије, признање Светског конгреса уметности, науке и комуникација. Професор Зечевић је добитник награде **Суверени амбасадор** реда америчких амбасадора, Америчког биографског института, Њујорк.

Професор Зечевић је добитник **Легије части за допринос човечанству и лична достигнућа**, Уједињена културна конвенција, САД.

Поред наведених признања проф. др Милија Зечевић је 23. јула

Увек са знаком сутрашњице

2010. године изабран за **Академика Америчког биографског института, САД.**

Истичемо рад проф. др Милије Зечевића на организовању симпозијума широм Европе у бројним градовима на којима је имао реферате.

Проф. др Милија Зечевић учесник је и директор бројних научних пројеката од којих истичемо:

- Европски бизнис и менаџмент
- Интернационални бизнис и менаџмент
- Стварање нове Европе
- Наука и дипломатија за мир
- Европски интеграциони процеси и ширење Европске Уније
- Укључивање југоисточне Европе у Европску Унију
- Евро-атлантске интеграције
- Нова архитектура мира - стварање Нове Европе.

На Европском универзитету сада студира преко 3000 студената, а до сада је дипломирало преко 2000 студената, титулу магистра наука стекло је преко 200 кандидата а научни степен доктора наука преко 30 доктораната.

Др Милија Зечевић је најмлађи, од пет синова, од оца Милисава и мајке Лепосаве,

рођене Раичевић (из Пипера).

Најстарији син Ђоко, је отишао у партизане са 14 година. Завршио је Фрунзеову академију у Русији и Правни факултет у Београду. Има двоје дјеце и четворо унучади. Син Мишко је живео у Аустралији и има два сина, а Милица у Београду и има две ћерке.

Цвета су стријељали Немци у 13-ој години (1943.).

Величко је завршио електротехнику и радио је у ПТТ-у у Београду, где и сада живи, као дипломирани инжењер. Има сина Драгана (који има двоје дјеце) и ћерку Драгану (двоје дјеце).

Миодраг, један од најпознатијих банкара Европе, који има сина Слободана, доктора наука (има сина) и ћерку Наташу, која је дипломирала на Сорбони.

Милија и Спасенија имају ћерку Олгицу, доктора наука, предаје Европско и интернационално културно окружење (има ћерку Софију) и Лепосаву, доктора наука, предаје Интернационални маркетинг и Европски маркетинг (има ћерку Мирјану).

Свакоме су Васојевићи огромна помоћ културни горостаси из завичаја: стари Ђурђеви ступови и десет пута млађа Беранска гимназија. Они нам освјетљавају пут, ма куда се кретали и везују нас за родну грудну, ма гдје се налазили.

Немањића задужбина нас је подсећала на стару славу и чинила нас Немањића сојем, а Гимназија нам је уливала снагу и отварала нове видике. Васов род је око ових светионика растао и чувао своју земљу – не дајући Турчину да је добије оштром сабљом нити да и једну њену стопу откупи сувим златом.

Завичај је сачуван, али не и развијен, и он, као јако стваралачко врело у Српству, заслужује већу пажњу својих синова. О томе се мисли и у Удружењу Васојевића у Београду, чије језгро сачињавају изданци расадника Беранске гимназије.

Што даље вријеме одмиче, завичајне слике су ближе и јасније. Врела код Ђурђевих ступова и у Веничкој су бистрија, ореол немањићког манастира сија све јаче, а звоно Беранске гимназије све даље се чује. Ликови директора гимназије и професора математике су све дражи, а колос Ком, васојевићки Ловћен, све је виши величанственији.

Завичајне величине дају снагу и подстичу.

Угледни савременици

Мирослав Стојановић

Добитник две награде за животно дело—Удружења новинара Србије и Савеза новинара Србије и Црне Горе

Симбол аналитичког новинарства

Рођен је 1941. године у Трешњеву код Андријевице. Гимназију је завршио у Иванграду. Дипломирао је на Филолошком факултету у Београду на групи за југословенску и светску књижевност.

Радио је кратко као професор књижевности (од 1964. до 1966). Од 1967. непрекидно је у «Политици», где је прошао пут од сарадника и заменика главног уредника. Био је стални дописник Политике из Немачке и

спољнополитички коментатор листа политика.

Поред огромног броја извештаја и чланака које је готово свакодневно, више од једне деценије, слао и објављивао у «Политици», за шта је, иначе, 1990. године добио највише признање најстаријег и најугледнијег југословенског (и балканског) листа, и чиме се широј југословенској јавности представио као један од најизразитијих симбола аналитичког новинарства на нашој медијској сцени, Стојановић је своје непосредно сведочење о бурним догађајима с краја осме деценије, с падом Берлинског зида, и последње деценије минулог века крунисао и преточио у књигу «Рушење једног света».

Тадашњи дипломатски представник СРЈ у Немачкој, амбасадор Зоран Јеремић, и сам сведок тих бурних догађаја, приметио је да се «књига Мирослава Стојановића чита у једном дану и у једном даху» и да је «Рушење једног света» написано «методом сјајног аналитичара» који даје «изванредан преглед догађаја са фокусом на повратак Немачке на светску сцену».

Стојановић је забележио у уводу своје књиге да је наслућивао, и то, показаће се касније, видовито, јавио свом листу још 5. новембра 1989, како ће оно што се «иза брда ваља», а што је почело снажним демонстрацијама у источномемачким градовима, бити судбоносно не само за Немачку, него за Европу и цео свет. Он, међутим, упозорава да није било, не бар пре немачког уједињења (3. октобар 1990.) никаквих опипљивих наговештаја да би управо уједињена Немачка могла да одигра тако «фаталну карту у драматичном сплету унутрашњих и расплитању трагичних југословенских околности». А управо је прва јака спољнополитичка карта коју су уједињени Немци, упркос упозорењима њихових партнера и савезника, бацила на европски сто, одиграла готово пресудну улогу у растурању Југославије. Критичан према неким потезима званичне немачке политике, и појединих политичара,

Стојановић не губи из видног поља значај Немачке у остваривању наше европске оријентације и ангажман једног броја угледних Немаца, који су, у најделикатнијим тренуцима, дизали глас против немачке политике према Југославији. Примећујући управо на крају своје књиге како постоје «Немци и Немци», Стојановић закључује да је то «охрабрујућа чињеница и за саму Немачку и за свет». Пре ове награде, Стојановић је, иначе, добио готово сва признања која се у новинарској професији могу добити (дописник године, награда за животно дело Удружења новинара Србије, највећа «Политикина» награда), али је, признаје, највише емотивно везан за ону завичајну – највеће признање општине Беране (Награда «21. јул») за 1994. годину.

У завршном делу образложења жирија уз ову награду се каже:

«Наш крај дао је, на срећу, велики број познатих новинара, посленика писане ријечи од имена и угледа. Један од оних по коме се препознаје југословенско новинарство, који је себи обезбиједио високо мјесто у професији чији је «хљоб са седам кора» јесте и Мирослав Мишко Стојановић. Због свега што је урадио на пољу информисања, у области новинарства, заслужено му и припада Награда «21. јул», највеће општинско признање, дар његовог завичаја из кога је отишао, али га никада није, ни физички ни својим стваралаштвом, напустио. Напротив.»

Мирослав Стојановић је, иначе, рођен 1941. године у Трешњеву код Андријевице. Гимназију је завршио у Беранама. Дипломирао на групи за југословенску и светску књижевност у Београду. Радио је кратко као професор књижевности. Од 1967. године је непрекидно у «Политици». Од 1985. до 1991. и од 1992. до 1996. године био стални дописник овог листа из Немачке и уредник Спољне рубрике «Политике» и заменик главног уредника. Предаје, уз то, последњих година предмет Интернационалне релације на Европском универзитету за интернационални менаџмент и бизнис, Факултет за интернационални менаџмент у Београду.

Мирослав Стојановић (десно) прима високо признање из руку председника Савеза новинара Југославије Буда Симоновића

Председници Удружења Васојевића

Проф. др Милија Зечевић (председник Удружења од 1990. до 1995. године)

Први председник Удружења Васојевића, његов иницијатор и најзаслужнији човек што је Удружење, званично регистровано почетком 1991. (види трећу страну), толике године опстало, ширило се (подружница у Црној Гори, из које је настало удружење „Васо“ и подружница у Савином Селу, „престоници Васојевића“ изван завичаја) и развијало.

Професор Зечевић је данас почасни председник Удружења Васојевића и покретачка снага практично свих његових разгранатих активности и пројеката.

У Одлуци о оснивању Удружења, коју је др Зечевић потписао (зајдно с правиком Момчилом Мујовићем), речено је, поред осталог, да Удружење „повезје све грађане пореклом из Васојевића, независно од њиховог националног верског или политичког опредељења, под условом да живе изван територије Васојевића, да ће развијати „особине чојства и поштења и подстицати рад и креативност, нарочито код младих чланова“, и да ће своје циљеве остваривати без политичких и идеолошких особености али ће устати у одбрану људских права и слобода и супротставити се угрожавању нејаких и немоћних“.

Марко Ђукић,

Председник подружнице Удружења Васојевића у Савином Селу и генерални секретар Удружења Васојевића у Београду
Најзаслужнији човек, уз свесрдну сарадњу и ангажман Вука Дедовића, Новака Зекића, Радојка Радивојевића и Марка Вукићевића, за стварање, нимало случајно, подружнице Удружења Васојевића у Савином Селу, стожера и „престонице“ Васојевића у Војводини, Марко Ђукић 1950, Савино Село) се прихватио две велике обавезе: председник је ове подружнице и генерални секретар Удружења Васојевића у Београду.

Марков отац се 1946. доселио у Савино Село из Метеха код Плава. Завршио је економску школу у Врбасу, студирао на Економском факултету у Суботици, које је прекинуо због неповољних економских и социјалних прилика.

Запослио се у МУП – у Србије, где годинама ради на пословима прекршајног поступка у одсеку полиције ОУП у Врбасу. Био је један од најактивнијих чланова руководства омладинске организације у Врбасу, члан СКЈ од 1968. до његовог распада.

Проф. др Божина Радевић (председник Удружења од 1995. до 1998. године)

На Скупштини Удружења Васојевића, која је одржана 5. маја 1995. године, уз чланове почасног Председништва и почасног председника проф др Милију Зечевића, за новог председника Удружења изабран је угледни хирург проф др Божина Радевић. Његов заменик постао је Миљан Зечевић, а потпредседник проф. др Љубица Милошевић Кандић. За генералног секретара изабран је председник подружнице у Савином Селу, Марко Ђукић.

У биографији коју је тим поводом објавио „Глас Васојевића“, пише да је Божина Радевић рођен у Беранама (1938), где је завршио гимназију, у чувеној генерацији „57“ и Медицински факултет у Београду 1962. Завршни испит из опште хирургије дао је 1970. на Војномедицинској академији у Београду. Завршио је специјализације из области кардиоваскуларне хирургије у Прагу (две године), из васкуларне хирургије и трансплантације органа у Оксфорду и Лондону, потом у Хјустону и, такође трансплантације органа, у Хановеру. Докторску дисертацију одбранио је 1977.

Проф. др Светозар Стијовић (председник Удружења од 1998. до 1999. године)

Професора др Божину Радевића на фунџији председника Удружења Васојевића наследио је проф др Светозар Стијовић, лингвиста, научни саветник у Срској академији наука и уметности..

Рођен у Лумбарди код Дечана (1939), где су се његови родитељи доселили из Сеоца код Андијевице. Гимназију је учио у Пећи и Суботици, а на Филозофском факултету у Новом Саду дипломирао на групи за руски језик и књижевност. Магистрирао је и докторирао на Филолошком факултету у Београду.

Необична биографија: радио је као физички радник, саобраћајни милиционер, професор у Медицинском центру у Новом Саду да би напослетку 1977. постао асистент у Институту за српскохрватски језик у Београду.

Од 1983. је на сталном раду у Српској академији наука и уметност, најпре као истраживач сарадник, потом виши научни сарадник и коначно научни саветник. Бавио се историјом српског језика и ономастиком. Објавио је преко двеста научних и стручних радова.

Милан Вешовић (председник Удружења од 1999. до 2006. године)

На дужност председника Удружења Васојевића Милан Вешовић (1938, Веруша, Лијева Ријека) дошао је као уважени правник и судија Савезног уставног суда.

Вешовић је завршио основну школу и нижу гимназију у Лијевој Ријеци, а вишу реалну гимназију у Титограду. Дипломирао је на Правном факултету у Београду 1971. Радио је најпре у службама општине Титоград, потом у предузећу за дистрибуцију електричне енергије Црне Горе.

Од 1973. је у Уставном суду Црне Горе: саветник, секретар, судија. За судију Савезног уставног суда изабран је почетком 1993. године.

Члан је више удружења правних наука. Објавио је велики број радова из области права, а посебно и интензивно се бавио упоредним изучавањем слобода и права грађана у свету и код нас. Тако је настао и његов наобимнији рад – Збирка докумената о људским правима и слободама 1998.

Др Лука Кастратовић (председник Удружења од 2007. до данас)

Генерал мајор (у пензији) и актуелни, веома динамични председник Удружења Васојевића др Лука Кастратовић (1950, Трешњево код Андријевице) завршио је, као одличан ђак, гимназију у Беранама а Војну академију противваздушне одбране у Задру. Дипломирао је потом, уз рад, на Факултету политичких наука у Загребу, магистрирао на Војној академији у Београду и докторирао на Факултету цивилне одбране у Београду. Завршио је и највишу војну школу, Школу националне одбране у Београду.

Посветио се војној каријери и обалао, поред осталог, следеће формацијске дужности: конадант лаког артиљеријско – ракетног пука противваздушне одбране у Бихаћу и Ужицу, конадант аеродрома Батајница, конадант аеродрома Голубовци (Подгорица), помоћник конаданта Корпуса противваздушне одбране за позадину у Београду, начелник инспекцијске борбене готовости 2 армије у Подгорици, помоћник конаданта Ратног ваздухопловства и противваздушне одбране за позадину (Београд) и помоћник министра одбране за цивилну заштиту.

Главни уредници Гласа Васојевића

Драган Радевић

(од 1990. до 1995. године)

Први главни уредник „Гласа Васојевића“ био је, и тада већ познати, веома ангажовани професионални новинар Драган Радевић (1953, Иванград, данас Беране). Дипломирао је журналистику на Факултету политичких наука у Београду. Новинарством је почео да се бави још у време студија и одмах као – главни уредник: „Политиколога“, „Априлца“, „Реке једне младости“.

Цео радни век посветио је професионалном новинарству у нашим највећим новинским кућама: „Борби“, „Политици“, „Дневнику“, „Филмским новостима“ и „Гласу Црногорца“. Сарађивао је у готово свим листовима бивше СФР Југославије. Био је коментатор РТВ Београд, у ударном дневнику, један од оснивача Телевизије Политика, њен коментатор, уредник и водитељ главне информативно – политичке емисије „Отворени екран“. Године 1991. Скупштина Војводине именовала је Радевића за главног и одговорног уредника новосадског дневника (два мандата). Био је и генерални директор ове новинске куће и оснивач првог њус магазина у Воводини, „Недељни дневник“. Добитник је, поред осталог, награде Удружења новинара Србије за уређивачки рад „Димитрије Давидовић“ а Југословенски савет за развој менаџмента Европског универзитета у Београду изабрао га је за најбољег менаџера у области медија 1997. године.

Светозар Стијовић

(од 1996. до 1998. године)

Више и чешће ангажован као изузетно ангажовани сарадник „Гласа Васојевића“ и на функцији председника Удружења Васојевића, професор др Светозар Стијовић, угледни лингвиста и саветник Академије наука и уметности у Београду, обављао је једно време, такође веома успешно, и положај главног уредника „Гласа Васојевића“. Његова прерана смрт (2000) представљала је губитак како за науку о језику, тако и за Удружење и „Глас Васојевића“.

Миљан Зечевић

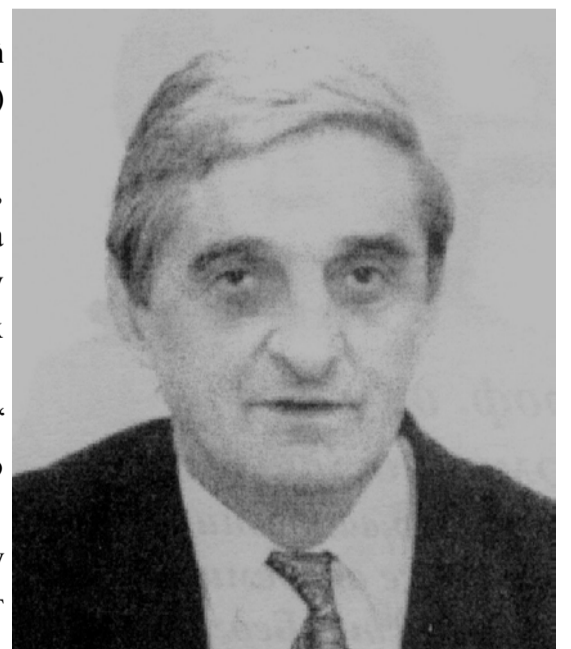
(од 1999. године и данас)

Главни уредник листа с досад најдужим стажом, и његов агилни сарадник, Миљан Зечевић (1940, Матешево), учио је гимназију у Пећи и Бијелом Пољу. Диплому инжењера агрономије стекао је на Пољопривредном факултету у Београду. Стари акцијаш, запослио се у Општој студентској установи у Београду и, уз рад, стекао још једну универзитетску диплому, дипломираног инжењера организационих наука на Факултету организационих наука.

Зечевић је био, поред осталог, управник студентских домова „Иво Лола Рибар“, „Вера Благојевић“ и вршилац дужности генералног директора Студентског центра Београд. Као управник и педагог помагао је многобројним генерацијама студената – више од три деценије – да успешно заврше студије.

Ангажован је у Удружењу Васојевића (члан председништва, заменик председника), у Југословенском покрету Црногораца (потпредседник), у Црногорском сабору српске слоге (члан Извршног одбора) и у Ватерполу клубу „Београд“ (члан председништва).

Миљан Зечевић је познат као хуманиста и добротвор. Био је иницијатор и главни добротвор изградње цркве у Матешеву.

ОПШТИНА БЕРАНЕ

Момчило Мишовић говори приликом откривања споменика игуману Мојсију у Веницкој

Момчило Мишовић (1991-94, 1994-98)

Као председник општине Беране, сврсрдно је подржао оснивање Удружења Васојевића и посебно се ангажовао у подизању споменика игуману Мојсију Зечевићу у Беранама и Веницкој.

Говорећи на откривању игумановог споменика у завичајној Веницкој, Мишовић је, поред осталог, подсетио да је за име храброг и мудрог свештеника везан и настанак чувеног „Васојевићког закона у дванаест тачака“. Подсетио је, такође, на многе препреке с којима се игуман суочавао борећи се у исто време на више фронта: обуздавању околних Турака, организовању одбране, враћање у православље исламизираних породица, сузбијању самовоље и помиру завађених. Захваљујући великом ауторитету у народу, енергији, храбрости и мудрости, у свему томе је успео.

Свето Митровић (1998-2002)

Свето Митровић је изабран за председника Општине Беране 1988. године на првим вишестраначким изборима, као веома угледна личност у завичају. На овај важан положај дошао је као кандидат Социјалистичке народне партије. Био је, и остао по истеку мандата, 2002. године, ангажовани поборник интензивне сарадње и чврстих веза са Удружењем Васојевића у Београду.

Реља Јованчевић (2002-2006)

Реља Јованчевић, рођен 23. јануара 1957. године у Доцу код Берана. Завршио је гимназију у Беранама, дипломирао на Пољопривредном факултету у Београду. По завршетку студија радио у „Агрополимљу“, једно време као директор предузећа. У Скупштини општине Беране био одборник и председник Клуба одборника СНП. Средином 2001. године изабран за председника општине Беране.

Вука Голубовић (2006—2011)

Рођен је 28. 01. 1957. године у Беранама. Основну и средњу школу завршио је у родном граду, а Правни факултет у Скопљу.

Први радни ангажман имао је у ФК „Иванград“ на пословима генералног секретара. Након тога, радио је у Секретаријату финансија општине Беране, затим у Управи прихода Беране. Потом, обављао је дужност руководиоца у Пореској управи РЦГ—Подручна јединица Беране.

Од септембра 2006. године обавља дужност председника општине Беране.

Члан је Главног одбора Демократске партије социјалиста Црне Горе, као и члан Извршног одбора ОО ДПС Беране.

Ожењен је. Супруга Данијела, социјални радни у Центру за социјални рад. Отац је троје дјеце: Радослав, студент, Андријана, студент и Алекса, ученик.

ОПШТИНА АНДРИЈЕВИЦА

Штепан Драговић, први предсједник СО Андријевица

Рођен је 28.10.1942. године у Ђулићима код Андријевице.

Основну школу је похађао у Ђулићима и Андријевици, а гимназију у Врбасу и Беранама.

Економски факултет је завршио 1966. године у Београду.

Послије завршене војне обавезе запослио се у Електродистрибуцији Беране, гдје је радио као директор Економско-финансијског сектора (пет година). Упоредо је био хонорарни предавач у Финансијској школи из Београда (одјељење у Беранама). Послије је прешао у "Агрополимље" (колектив са 700 радника) за генералног директора, гдје је остао 12 година. Године 1985. постао је секретар за привреду и финансије у Скупштини општине Беране, а 1989. је прешао у предузеће "Воћар" из Београда за директора представништва за Црну Гору. Упоредо је радио у Комисији за организовање и конституисање поново формиране Општине Андријевица (по одлуци Скупштине Републике Црне Горе).

Био је први предсједник СО Андријевица, на чијем челу је провео два мандата. Године 1996. биран је за посланика у Скупштини Црне Горе (листа ДПС). На парламентарним изборима 1997. године поново је биран за посланика, али овог пута, због познатих разлога разлаза у партији, на листи Социјалистичке народне партије Црне Горе. Поред ове функције, предсједник је Општинског одбора СНП-а Андријевица и члан Извршног одбора Социјалистичке народне партије Црне Горе.

Лично он или организације којима је руководио добили су више савезних, републичких и општинских признања. Године 1997. проглашен је за ЈУ-менаџера и почасног члана Предсједништва Удружења Васојевића. Ожењен је и има два сина и двије кћерке.

ВЕСЕЛИН БАКИЋ, Предсједник општине Андријевица, дипл.еци

Рођен 27.08.1958. године у Плаву. Основну школу и гимназију завршио у Андријевици а економски факултет у Подгорици.

Радну каријеру почео у Андријевици у предузећу Мермер гдје је након обављеног приправничког стажа кратко вријеме радио као финансијски директор.

1987. – 1991. Комбинат за прераду коже Полимка из Берана, најприје у Служби за инвестиције и развој, а касније као финансијски директор.

Од **1991** године, након поновног оснивања Општине Андријевица ангажован је у органима Локалне управе као начелник Општине за привреду и финансије, а затим и као секретар Општине.

Од **1996** године обавља функцију Предсједника општине Андријевица.

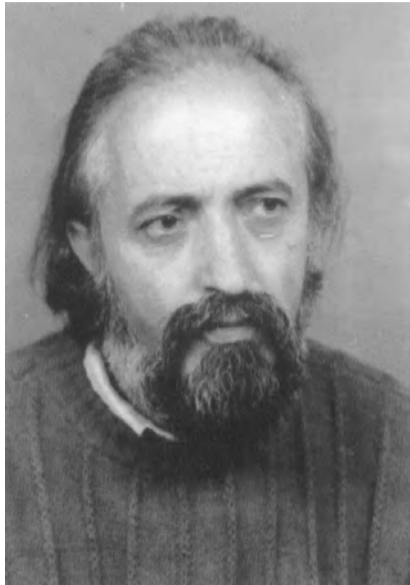
Ожењен је, отац троје дјеце.

Члан Извршног одбора Главног одбора СНП Црне Горе.

Панорама Андријевице

Завичајна песничка реч

Ратко Делетић

ДА ЛИ СМО МИ ТО БИЛИ

Прољеће, говор на улици
 Ти студенткиња с ликом брезе,
 Све далеко дато је птици
 Под сводом ноћне језе.

Преплашени у својој тами.
 Од успомена на лицу бора,
 Присјећамо се у одбрани
 Неког скривеног разговора.

И тако нас двоје у тами
 Наслоњени о трептај зоре.
 Страхом зближени у осами
 На лицу већ стигле боре.

Кроз прозор прољеће улази,
 Душа уличног свијета.
 Можда се тако и одлази
 Срцем туђег свијета.

ЗАПИС СА БИОГРАДСКОГ ЈЕЗЕРА

Мртве у воду моје зјене,
 Птица ширином сломи крило,
 Црно једро води мене,
 Никог није било,
 Никог није било.

Расте сабљаст знак оморике,
 Језери туга и тоне ноћу,
 Ево ме, сјен црне слике
 Ослоњен о самоћу,
 Ослоњен о самоћу.

Поглед сјећањима пљусне,
 И не знам што ти се враћам,
 Тамни вода преко мртве усне
 И све то плаћам,
 И све то плаћам.

Језери самоћа тугом просута,
 Нигдје сусрета, перона,
 Нечији осмјех водом лута
 Гдје је сад она,
 Гдје је сад она.

Радослав Лало Пајковић

ЗАЖЕЛЕЋЕ ДРУМ

I

Кад више не буде овог ходача
 Зажелеће друм да неко мине
 Мртва су уста увек јача
 У свему има две половине

Ко ће још да вам каже
 Да горке су све позне истине
 Тама се на таму наслаже
 Зажелеће друм да неко мине

Ко речи прошле да растумачи
 Да из глине ископа месечине
 Тама се за тамом повлачи

Ако жив језик ништа не значи
 Зажелеће друм да неко мине
 Да опет расту колачи о драчи

II

Зажелеће друм да неко мине
 Да опет неко пробије му стазу
 Док ходања би – био је кретнине
 Сад црна вода на црnome газу

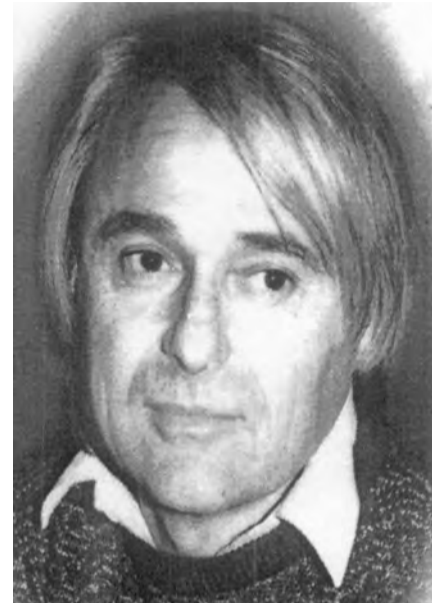
А ко још корак да откачи
 Јер добре нису ни све тишине
 Под плочом само змија се пресвлачи
 Зажелеће друм да неко мине

Ко да каже шта смисао мрачи
 Ко да понови неке небеснине
 Под плочом тама жалац извлачи

Тајни пламен зна да зрачи
 Зажелеће друм да неко мине
 Да опет расту колачи о драчи

III

Празан и пуст друм
 Кад му се ивице стесне
 Зажелеће да дође неки ум
 И бар једну муњу тресне

Драгомир Ђулафић

ЈОШ МЕ ИМА

(одломак)

Над Ђурђевим Ступовима
 једна звијезда још ме чека,
 Њена светост да ме згрије
 Једног дана кад се вратим,
 Покрај Лима гнијездо свијем,
 Када схватим
 Да је пјесма све што оста,
 Са лимскога ће тада моста
 Душа моја чути себе
 Мјесто звона манастирског
 Док се клатим.

Покрај Лима у долини
 Ја дариван мјесечини
 Шумим, бљештим, мјесечарим
 Изнад снова, изнад кућа.
 До сванућа
 Пут путујем и не старим.
 Моја пјесма као и ја
 Од љепоте заблудјела
 Са чергама, чергарима,
 У небо је полетјела
 Изнад Лима
 Гдје ме има.